

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om djuravelsverksamhet och till lagar om ändring av djurskyddslagen och hästhushållningslagen**

**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om djuravelsverksamhet där bestämmelserna om stamböcker för avelsdjur och om stambokförande sammanslutningar, om handlingar som gäller djur som används för avel och deras könsceller och embryon. I den föreslagna lagen finns bestämmelser om stambokförande sammanslutningar, deras godkännande och uppgifter och om stamböcker, reglementen, härstamningsbevis och identifieringshandling. Dessutom finns där bestämmelser om införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon, myndigheternas uppgifter och om bland annat myndigheternas rätt att få uppgifter och utlämnande av sekretessbelagda uppgifter. Vissa bestämmelser om djuravel och om införsel av djur som används för avel samt deras könsceller och embryon lyfts upp från jord- och skogsbruksministeriets beslutsnivå till lagnivå. Syftet med propositionen

är att göra lagstiftningen klarare och att bestämmelserna ska överensstämma med grundlagens krav. I propositionen föreslås att gällande lag om husdjursavel och de bestämmelser i hästhushållningslagen som gäller hästavel och införsel upphävs.

Kravet på tillstånd för utövande av artificiell reproduktion av djur föreslås bli slopat. Av denna orsak föreslås det i djurskyddslagen en bestämmelse om behörigheten för dem som utövar artificiell reproduktion av djur, dock så att ett tillstånd att bedriva artificiell reproduktion av djur som beviljats med stöd av lagen om husdjursavel eller hästhushållningslagen fortsätter att vara giltigt och ger rätt att utöva artificiell reproduktion av djur i enlighet med sitt innehåll vid ikraftträdandet av den föreslagna lagen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL .....	1
ALLMÄN MOTIVERING .....	3
1 INLEDNING .....	3
2 NULÄGE .....	4
2.1 Lagstiftning och praxis.....	4
Lagen om husdjursavel.....	4
Hästhushållningslagen.....	6
Stambokförande sammanslutningar .....	6
Utövande av artificiell reproduktion .....	8
2.2 Lagstiftningen i Europeiska unionen .....	9
2.3 Bedömning av nuläget .....	11
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN .....	12
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER .....	13
4.1 Ekonomiska konsekvenser .....	13
4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	14
4.3 Konsekvenser för aktörerna .....	14
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN .....	14
DETALJMOTIVERING .....	15
1 LAGFÖRSLAG .....	15
1.1 Lag om djuravelsverksamhet .....	15
1 kap. Allmänna bestämmelser.....	15
2 kap. Godkännande av stambokförande sammanslutning, reglemente och stambok .....	16
3 kap. Handlingar som gäller djur som används för avel och deras könsceller och embryon samt införsel av dessa.....	20
4 kap. Myndigheter.....	20
5 kap. Tillsyn och administrativa tvångsmedel .....	23
6 kap. Särskilda bestämmelser .....	25
1.2 Djurskyddslagen.....	28
1.3 Hästhushållningslagen .....	28
2 IKRAFTTRÄDANDE .....	30
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING .....	31
LAGFÖRSLAG .....	32
1. Lag om djuravelsverksamhet.....	32
2. Lag om ändring av djurskyddslagen.....	38
3. Lag om ändring av hästhushållningslagen .....	39
BILAGA .....	41
PARALLELLEXT .....	41
2. Lag om ändring av djurskyddslagen.....	41
3. Lag om ändring av hästhushållningslagen .....	42

## ALLMÄN MOTIVERING

### 1 Inledning

Lagen om husdjursavel (794/1993) trädde i kraft den 1 juli 1994. Avsikten med lagen var att harmonisera de nationella bestämmelserna om husdjursavel med bestämmelserna om husdjursavel i de Europeiska gemenskapens direktiv och beslut som ingick i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Hästhushållningslagen (796/1993) trädde i kraft vid samma tidpunkt som lagen om husdjursavel. I hästhushållningslagen ingår även bestämmelser om avel när det gäller hästdjur.

Djuravelsverksamhet kan definieras som utvecklande av djurens genetiska kvalitet i en önskad riktning. Syftet med genetisk (gäller arvs massa) avel av djur är att förbättra husdjurshushållningens biologiska och ekonomiska effektivitet på ett hållbart sätt. Vid djuravel ska även de aspekter som gäller djurskydd och djurens hälsa beaktas. Genom avel är det möjligt att även inverka på animalieproduktionens miljökonsekvenser. Konsumenternas ökade krav och önskemål på kvaliteten på de produkter som fås från djur utgör både en utmaning och en möjlighet för djuravelsverksamheten.

En effektiv avelsverksamhet grundar sig på ett avelsprogram, med vars hjälp man strävar till att öka den allmänna förekomsten av de arvsanlag som inverkar på sådana egenskaper som eftersträvas inom en viss avelspopulation. Med djurras avses i allmänhet en grupp inom samma djurart som med tanke på de egenskaper som är förknippade med arvs massan avviker från andra grupper inom samma art. Som avelssätt för animalieproduktionsdjur används förutom traditionell rasavel även korsavel, genom vilken korsav lade djur, dvs. hybrider, produceras för användning som animalieproduktionsdjur. Vid urvalet av djur som används för avel är det viktigt att följa med förändringar i den ärftliga variationen, varför ett effektivt avelsprogram förutsätter en tillräckligt stor avels population. Minskad ärftlig variation medför ofta problem t.ex. när det gäller programmen för bevarande av lantrasernas genresurser.

Avelsprogrammet upptar de mål som eftersträvas vid aveln. Egenskaper som förädlas

hos animalieproduktionsdjur är t.ex. produktions- och användningsegenskaper. Produktionsegenskaperna gäller produktionens biologiska effektivitet samt kvaliteten på djur och de produkter som fås av djur, såsom djurets tillväxt samt produktionen av kött och mjölk och deras sammansättning. Ett utvecklande av användningsegenskaperna – såsom motståndskraft mot sjukdomar, foderomvandlingsförmåga och kroppsbyggnad – sänker produktionskostnaderna. En förbättrad foderomvandlingsförmåga hos t.ex. mjölkkor och svin sänker produktionskostnaderna för mjölk och kött och minskar samtidigt produktionens miljökonsekvenser. Vid hästavel strävas i allmänhet till en förbättrad prestationsförmåga och exteriör hos hästarna.

Vid avelsurvalet strävar man till att hitta de individer som bäst fyller målsättningen för avelsprogrammet. Traditionellt väljs djuren utgående från härstamning, varför uppgifter om djurets föräldrar och förfäder är av väsentlig vikt för att lyckas med avelsurvalet. Eftersom den inverkan härstamningen har, med tanke på de egenskaper som ska förädlas, inte är linjär, har det för bedömning av urvalet av avelsdjur utvecklats metoder som mäter avelsvärdet, såsom individ- och avkommebedömning. En förutsättning för att de uppgifter som nämns ovan ska vara riktiga är att pålitliga metoder används vid identifieringen och individ- och avkommebedömningen av djuren.

Beräkningen av avelsvärdet grundar sig på statistiska metoder. T.ex. för de finländska tjurarna av mjölkkras räknas avelsvärdets prognoser, dvs. index, för närvarande ut för cirka 60 egenskaper. Nämnade index beräknas utgående från nordiskt material och i beräkningen ingår uppgifter från förutom finländska tjurar och kor även uppgifter från danska och svenska tjurar och kor. Metoder som används vid svinavel är t.ex. stamförsök, som består av index beräknade utgående från produktionsegenskaper, slaktkvalitet och köttkvalitet. Vid beräkandet av dessa index används den s.k. BLUP-metoden för djur (Best Linear Unbiased Prediction - "bästa linjära objektiva prognos"). Med den senaste nämnda metoden kan även avelsvärdet för hästar

prognostiseras med hjälp av index. För hästarnas del består indexen av tre olika delar; slakten, hästens eget resultat och dess avkommors resultat. Syftet med metoden är att balansera andelarna för hästens släkt, hästens egna framgångar och avkommeresultatet så att de faktorer som eventuellt förvränger avelsvärdet neutraliseras.

Under senaste år har genomisk värdering (utnyttjande av de DNA-uppgifter som djurets arvs massa innehåller) snabbt blivit mera allmän som ett praktiskt verktyg vid nötkreaturshållning. Nötdjuret blev 2009 det första animalieproduktionsdjuret vars gensekvens klarades i sin helhet. Numera utnyttjar man genomisk testning vid val av semintjurar på tjurstationerna och på gårdsnivå främst vid beslut om och planering av vilka djurs embryon som ska användas för avel. Genomisk testning utnyttjas även vid urvalet av de kvigor som ska lämnas för avel. Med hjälp av genomisk testning kan man få prognoser för avelsvärdet för alla egenskaper som kan avelsbedömas samt ta reda på hurdana avkommor kalven sannolikt kommer att lämna efter sig. Avelsvärden kan bäst bedömas i de egenskaper som nedärvs på låg nivå, såsom hälso- och fertilitetsegenskaper.

Till djuraveln hänför sig även etiska frågor. De egenskaper som gäller t.ex. ett djurs exteriör och fertilitet, motstånd mot sjukdomar och lynne är egenskaper som nedärvs. Genom avel är det möjligt att påverka de nämnda egenskaperna i både negativ och positiv riktning. Förädlingen av djurmaterialet för animalieproduktion är i första hand inriktad på en effektivisering av produktionen. T.ex. den avel som grundar sig på nötkreaturens produktionsegenskaper har fördubblat mjölkproduktionen under de senaste 40 åren, men samtidigt har nötkreaturens livslängd och fertilitet sjunkit och problem med ämnesomsättning och fötter har ökat.

En förutsättning för en resultatrik avels verksamhet är att de djur som används vid aveln kan väljas ut från en tillräckligt stor grupp djur. På grund av detta har det för avelsverksamheten grundats stambokförande sammanslutningar, genom vilka i praktiken alla djur av den aktuella rasen eller linjen omfattas av avelsverksamheten. Stambokförande sammanslutningar för stamböcker över

djurraser eller djurlinjer eller register som motsvarar stamböcker och kan hjälpa till vid valet av djur som används för avel. Inom Europeiska unionen får stambok eller motsvarande register endast föras av en stambokförande sammanslutning som officiellt har godkänts som stambokförande sammanslutning i medlemsstaten.

De sammanslutningar som för stamböcker sköter även produktionskontrollsystem, där största delen av de uppgifter som behövs för avelsurvalet antecknas. På grund av att de nya avelsmetoderna – som genomisk selektion, dvs. urval på grundval av arvs massa – har utvecklats, minskar betydelsen av det traditionella produktionskontrollsystemet. Produktionsfaktorerna utgör dock fortfarande en av grunderna för avelsurval. Många av de stambokförande sammanslutningarna bedriver även handel och förmedling med avelsmaterial.

## 2 Nuläge

### 2.1 Lagstiftning och praxis

#### Lagen om husdjursavel

Lagen om husdjursavel tillämpas på avelsverksamhet som gäller husdjur och i samband därmed på hantering av, handel med samt införsel och utförsel av djur och deras embryon och könsceller. Lagens bestämmelser om avelsverksamhet och handel med avelsdjur tillämpas endast på de djur som används i husdjursproduktion. Till denna del omfattas tillämpningsområdet av nötkreatur, svin, får och getter samt seminverksamhet som gäller rävar. Lagen gäller inte hästdjur eller avelsverksamhet som gäller fjärderfä. Trots bestämmelserna i lagen om husdjursavel tillämpas dock lagen om djursjukdomar (55/1980) och djurskyddslagen (247/1996). Lagen om husdjursavel är till sin natur en ramlag och de mycket omfattande och vida befogenheter som ingår i lagen för jord- och skogsbruksministeriet att utfärda närmare bestämmelser än de som ingår i lagen är problematiska ur grundlagens synvinkel sett.

I lagen om husdjursavel ingår bestämmelser om avelsverksamhet, tillstånd för artificiell reproduktion av djur, handel med avels-

djur samt tillsyn och tillsynspåföljder. I lagen ingår även bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter, husdjursavelsföreelse, grunderna för uppgifter som ska upp bäras till staten samt husdjursavelsdelegationen. Lagens bemyndigande att genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet utfärda närmare föreskrifter än vad som ingår i lagen gäller bl.a. godkännande av stambokförande sammanslutning, härstamningsbevis, införsel av avelsdjur och deras könsceller och embryon och utförsel av dessa samt de krav som ställs på utövande av artificiell reproduktion.

När det gäller avelsverksamhet upptar lagen om husdjursavel bestämmelser om stambokföring av djur samt godkännande av stambokförande sammanslutning. Enligt gällande lag om husdjursavel är jord- och skogsbruksministeriet behörig myndighet när det gäller godkännande av stambokförande sammanslutningar. Under den tid som lagen om husdjursavel har varit i kraft har fyra olika sammanslutningar godkänts som stambokförare för fem olika djurarter.

Vid handel med avelsdjur samt deras könsceller och embryon ska till köparen i enlighet med 7 § i gällande lag om husdjursavel lämnas ett intyg över härstamningen, det genetiska värdet och identifieringen, dvs. ett så kallat härstamningsbevis. Härstamningsbeviset utfärdas i enlighet med lagen av en stambokförande sammanslutning eller en myndighet. Enligt 8 § meddelar jord- och skogsbruksministeriet närmare föreskrifter om införsel och utförsel av avelsdjur samt embryon och könsceller av sådana. Några närmare bestämmelser finns inte på lagnivå, utan de finns endast i jord- och skogsbruksministeriets beslut 98/1997 om upplysningar som ska lämnas vid införsel av husdjursavelsmaterial som offentliggjorts i jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling. Jord- och skogsbruksministeriet kan dessutom enligt 11 § förbjuda att djur, embryon eller könsceller används för konstgjord förökning av djur, om de inte uppfyller kraven i lagen om djuravel samt bestämma att varan används för något annat ändamål än för avelsverksamhet eller att den ska föras ut ur landet eller förstöras.

Enligt 6 § får konstgjord förökning av djurarter som jord- och skogsbruksministeriet

bestämt utövas enbart med tillstånd av ministeriet eller på villkor som det fastställt. Med konstgjord förökning avses seminverksamhet och embryoöverföring. Konstgjord förökning kräver tillstånd vid konstgjord förökning av nötkreatur, svin, får, getter och rävar. Ett tillstånd för konstgjord förökning kan i enlighet med lagen om husdjursavel beviljas för en viss tid på högst fem år och det kan återkallas under de förutsättningar som nämns i lagen.

Enligt lagen kan jord- och skogsbruksministeriet tillsätta en husdjursavelsdelegation, som är ministeriets rådgivande organ. Under den tid lagen varit i kraft har delegationen i allmänhet tillsatts för tre år och i den har representanter för jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelssäkerhetsverket, forskare inom branschen, stambokförande sammanslutningar samt jordbruksproducenternas centrala intresseorganisation ingått. Husdjursavelsdelegationen är ministeriets rådgivande organ vid beredningen av de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen och i fråga om andra uppgifter som gäller verkställigheten av lagen. Husdjursavelsdelegationen har godkänt bl.a. den yrkesskicklighet som krävs för seminering av nötkreatur, svin, får och getter på den egna gården samt för seminverksamhet när det gäller hästar och rävar och utbildningskrav som gäller seminverksamhet samt kursprogram för semineringkurser till den del det inte föreskrivs om dessa i jord- och skogsbruksministeriets beslut 22/2000 om förutsättningar för utövande av artificiell reproduktion av djur, som offentliggjorts i jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling. Av husdjursavelsdelegationen har dessutom begärts utlåtanden om ansökningar från sammanslutningar som ansökt om att få föra stambok.

I lagen om husdjursavel ingår flera bemyndiganden för jord- och skogsbruksministeriet att utfärda närmare föreskrifter än de som ingår i lagen. Jord- och skogsbruksministeriet har med stöd av lagen om husdjursavel meddelat tre beslut och en förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Nämnda bestämmelser och förordning gäller godkännande av avelsorganisationer för husdjur, härstamningsbevis för avelsmaterial från husdjur, upplysningar som ska lämnas vid införsel av husdjursavelsmaterial samt förutsättningar

för utövande av artificiell reproduktion av djur.

#### Hästhushållningslagen

Hästhushållningslagen tillämpas på förädling av och tävlingsverksamhet med hästdjur, nedan *hästar*, samt behandling av, handel med, import och export av hästar och embryon, spermier och äggceller från dessa. Trots bestämmelserna i hästhushållningslagen tillämpas dock lagen om djursjukdomar, djurskyddslagen och bestämmelserna om anskaffande av medel för främjande av hästuppfödning och stöd för hästsport i lotterilagen (491/1965). Lotterilagen från 1965 upphävdes den 1 januari 2002 i och med den lotterilag (1047/2001) som trädde i kraft då och bestämmelserna om medel för främjande av hästuppfödning och stöd för hästsport ingår för närvarande i lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport (1055/2001), som även trädde i kraft den 1 januari 2002.

I hästhushållningslagen föreskrivs om ordnade av avelsverksamhet för hästar, införande av hästar i stambok samt tillståndsplikt för artificiell reproduktion av hästar. Till denna del motsvarar bestämmelserna i sak motsvarande bestämmelser i lagen om husdjursavel. I hästhushållningslagen finns dessutom bestämmelser om de handlingar som krävs vid handel med avelshästar samt om import och export av hästar. På motsvarande sätt som i lagen om husdjursavel är jord- och skogsbruksministeriet behörig myndighet att godkänna en stambokförande sammanslutning för en ras av hästdjur samt bevilja tillstånd för utövande av artificiell reproduktion av hästar. Som stambokförande sammanslutningar för hästar har under den tid hästhushållningslagen varit i kraft godkänts två olika sammanslutningar.

I hästhushållningslagen ingår flera bemyndiganden för jord- och skogsbruksministeriet att utfärda närmare föreskrifter än de som ingår i lagen. Jord- och skogsbruksministeriet har med stöd av hästhushållningslagen meddelat två författningar på lägre nivå, dvs. jord- och skogsbruksministeriets beslut om anordnande av hästavelverksamheten 45/1994 och jord- och skogsbruksministeriets

förordning 47/2004 om upplysningar som ska lämnas vid införsel av hästavelsmaterial, som har offentliggjorts i jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling. Nämnade jord- och skogsbruksministeriets beslut och förordning motsvarar till sitt sakinhåll mycket långt motsvarande bestämmelser på lägre nivå som har utfärdats med stöd av lagen om husdjursavel.

I hästhushållningslagen ingår även bestämmelser som gäller tävlingsverksamhet med hästar och tillsynen av denna. Med dessa bestämmelser har rådets direktiv 90/428/EEG om handel med hästdjur som är avsedda för tävlingar och om villkor för deltagande i tävlingar samt beslut 92/216/EEG som kommissionen antagit med stöd av direktivet genomförts nationellt. Med stöd av 6 § övervakar jord- och skogsbruksministeriet att de regler som gäller hästtävlingar inte strider mot de bestämmelser som gäller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och andra internationella avtal som Finland har godkänt. Tävlingsreglerna får inte heller, med vissa undantag, vara diskriminerande för hästar registrerade i Finland eller någon annanstans inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I 7 § föreskrivs om tillämpning av diskrimineringsförbudet när det gäller hästtävlingar. I lagen ingår även en bestämmelse om utlämnade av sekretessbelagda uppgifter samt en straffbestämmelse om hästhushållningsförfärdelse.

#### Stambokförande sammanslutningar

Enligt 4 § i lagen om husdjursavel och 3 § i hästhushållningslagen får endast en sammanslutning som bedriver avelsverksamhet och som jord- och skogsbruksministeriet godkänt vara verksam som stambokförande sammanslutning. Enligt lagen ska ett samfund godkännas som stambokförare, om det på ett behörigt sätt sköter registreringen av uppgifter om djur, främjar avelsverksamheten samt uppfyller de övriga villkor för godkännande som bestämts av jord- och skogsbruksministeriet. Närmare bestämmelser om förutsättningarna för godkännande av stambokförande sammanslutning finns i jord- och skogsbruksministeriets beslut 43/1994 om godkännande av husdjursavelsorganisationer

och när det gäller hästdjur i jord- och skogsbruksministeriets beslut 45/1994 om anordnande av avelsverksamhet för hästdjur, vilka offentliggjorts i jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling.

Under den tid lagen om husdjursavel och hästhushållningslagen har varit i kraft har sex stambokförande sammanslutningar godkänts i Finland; ProAgria Keskusten Liitto ry, Faba anl, Finlands Hippos rf, Figen Ab, Föreningen Ålandsfåret rf och Suomen Irlannincobyhdistys - FSIC ry.

Stambokförande sammanslutning för *renrasiga nötkreatur* i Finland är Faba anl, som godkändes som stambokförande sammanslutning av vissa renrasiga mjölk- och kötttraser 1995. Faba anl har drygt 12 000 medlemmar av vilka cirka 11 000 bedriver mjölkboskapsskötsel och cirka 500 köttboskapsskötsel. Vid avel av mjölkkraserna eftersträvas förbättrade egenskaper när det gäller rasens mjölkproduktion så att mjölken motsvarar de förväntningar som den som vidareförädlar eller konsumerar mjölken har, samt efter en förbättrad lönsamhet inom produktionen. De centrala egenskaperna som kan förädlas hos mjölkkraserna är äggviteproduktion, mjölkens innehåll av torrsubstans, fertilitet, hälsa och exteriör samt hållbarhet. I avelsmålen för ursprungsraserna — västfinsk, nordfinsk och östfinsk ras — ingår även bevarandet av rasens mångfald. När det gäller avel av de renrasiga kötttrasererna strävas efter ett förbättrande av rasens köttproduktionsegenskaper så att kvaliteten på slaktkropparna motsvarar köttindustrins behov och kvaliteten på köttet konsumenternas förväntningar, samt efter en sänkning av produktionskostnaderna per kilo kött. Kötttraserens centrala förädlingsbara egenskaper är djurens moder-egenskaper, hur lätt kalvning sker, kalvarnas tillväxtegenskaper och slaktkropparnas köttighet.

Finlands Hippos rf godkändes 1995 som stambokförande sammanslutning för *hästdjur* när det gäller vissa hästraser eller viss hästpopulation. Finlands Hippos rf har 130 medlemssammanslutningar som representerar hästavelsförbunden (16), landskapsbanorna (20), sommarbanorna (23) och andra medlemsföreningar (71). Finlands Hippos rf för stambok för bl.a. finsk häst, varmlodig rid-

häst, islandshäst och fjordhäst. Finlands Hippos rf för stambok för rasens ursprung när det gäller finsk häst, finsk varmlodig travhäst, finsk varmlodig ridhäst och finsk ridponny. För andra hästrasers del iakttar Finlands Hippos rf de principer som fastställts av den som för stambok för rasens ursprung. De enskilda stamboksanteckningarna varierar beroende av ras eller grupp av hästar som förädlas. Förutsättningarna för införande i stambok är t.ex. kännedom om hästdjurets härstamning samt dess exteriör och prestationer, såsom rid- och körprov och prov som gäller prestationsförmåga. Den finska hästen förädlas genom renavel till trav-, rid- arbets- eller småhäst. Finlands Hippos rf bedömer stambokshästarna och -ponnyerna utgående från deras avkomma. Vid avelsbedömningen jämförs ett sto eller en hingst med nivån för hela populationen och avsikten med belöning av avkommor är att belöna de avelsdjur som är bättre än genomsnittet.

I Finland finns även en godkänd stambokförande sammanslutning för en annan hästras, dvs. Suomen Irlannincobyhdistys - FSIC ry som godkändes 2012. Suomen Irlannincobyhdistys - FSIC ry för stambok för hästrasen irish cob och föreningens mål är att skydda och bevara den traditionella typen av irish cob, som är en liten, stark och till byggnaden kompakt kallblodig häst. Irish cob klassificeras som arbets- och draghäst. Suomen Irlannincobyhdistys - FSIC ry iakttar de principer för avelsverksamheten som godkänts av den som för stambok för rasens ursprung.

Som stambokförande sammanslutning för *renrasiga svin* har i Finland 2011 godkänts Figen Ab. Tidigare fördes stamboken för renrasiga svin (lantras och yorkshire) av Faba Svin Ab, som ägdes av Faba anl, men efter ett företagsköp godkändes som stambokförande sammanslutning Figen Ab, som nu för stamboken. Målet för avelsprogrammet för de renrasiga svinen är att förbättra djurmaterialet så att effektiviteten inom svinköttproduktionen ökar och kvaliteten på köttet (pH och köttets färg) förbättras eller förblir på samma nivå som nu. De egenskaper som kan förädlas hos svin kan grovt indelas i fertilitetsegenskaper och egenskaper som gäller köttsvin. Förädlingen av produktionsegen-

skaperna grundar sig på avelsvärden som räknas ut med uppgifter från både den centrala provstationen och från gårdarna. Förädlingen av fertilitetsegenskaper grundar sig på de uppgifter som samlas in från de gårdar som ingår i kontrollen av smågrisproduktion. För varje svin räknas varje vecka ut ett individuellt avelsvärde som grundar sig på de uppgifter som samlats in från gårdarna och den centrala provstationen. Utgående från avelsvärdena väljs semingaltarna till Figen Ab:s seminstation och på motsvarande sätt väljer förädlarna ut de bästa suggorna som föräldrageneration till följande generation.

Som stambokförande sammanslutning för *renrasiga får och getter* godkändes ursprungligen 1995 Landsbygdscentralernas förbund rf, vars namn senare ändrades till ProAgria Keskusten Liitto ry. ProAgria Keskusten Liitto ry för stambok för vissa renrasiga färraser – såsom får av finsk lantras, texel, oxford down och dala – samt för get av finsk lantras. Renrasiga får kan föras in i stamboken om de uppfyller de krav som ställs på den aktuella rasen, vilka bl.a. gäller djurets härstamning, exteriör, storlek, ull, fertilitet och lammproduktion. Avelsreglementet för getter av finsk lantras innehåller för sin del krav på t.ex. djurets härstamning, årsproduktion, exteriör, storlek, lynne och mjölkbarhet.

I Finland finns även en annan godkänd stambokförande sammanslutning för renrasiga får, dvs. Föreningen Ålandsfåret rf som godkändes 2012. Föreningen Ålandsfåret rf för stambok för renrasiga ålandsfår. Ålandsfåret är en tålig ras vars arvs massa det finns spår av sedan flera århundraden.

För närvarande finns det inte någon godkänd sammanslutning som för register motsvarande stambok för hybridavelssvin.

#### Utövande av artificiell reproduktion

Enligt lagen om husdjursavel får konstgjord förökning av vissa djurarter utövas enbart med tillstånd av jord- och skogsbruksministeriet och på de villkor som ministeriet fastställt. Ovan nämnda jord- och skogsbruksministeriets beslut 22/2000 gäller artificiell reproduktion av nötkreatur, svin, får, getter, hästar och rävar. Enligt beslutet krävs tillstånd för embryoöverföring, seminverks-

amhet, verksamhet på avsändnings- och mottagningsstationer för sperma från hästar, yrkesmässig semineri, semineri av kor, får, getter eller rävar på den egna gården och semineri av suggor på den egna gården när sperman härstammar från något annat land än Finland.

I beslutet finns bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av tillstånd för olika åtgärder som gäller artificiell reproduktion, dvs. embryoöverföring, seminverksamhet som omfattar nötkreatur, svin, får, getter, hästar och rävar, yrkesmässig semineri av kor och suggor, semineri av kor och suggor på den egna gården samt utövande av seminverksamhet på råvfarmer. För yrkesmässig semineri förutsätts t.ex. att verksamheten kvalitetssäkras och att personalen är yrkesskicklig. Tillstånd för semineri på den egna gården kan för sin del beviljas om djurägaren eller den som är anställd av djurägaren uppvisar en utredning över sin yrkesskicklighet.

I jord- och skogsbruksministeriets beslut nr 22/2000 finns även bestämmelser om den yrkesskicklighet som förutsätts för semineri samt om processen för ansökande om tillstånd och de utredningar som ska förevisas i samband med detta. Enligt huvudregeln i beslutet får semineri utföras av en veterinär eller en person som har avlagt seminologexamen eller har motsvarande behörighet. Enligt samma beslut fastställer husdjursavelsdelegationen utbildningskraven gällande den yrkesskicklighet som krävs för utövande av semineri på den egna gården, för seminverksamhet som omfattar rävar och hästar samt intern seminverksamhet på svingårdar, samt godkänner kursprogrammen för semineringsskurserna.

Tillstånd för verksamhet med konstgjord förökning av djurarter kan enligt 6 § i husdjursavelslagen beviljas för högst fem år. Tillståndet beviljas i enlighet med gällande lag av jord- och skogsbruksministeriet. Årligen beviljas över 200 tillstånd för semineri av nötkreatur på den egna gården samt drygt 100 tillstånd för semineri av rävar. För semineri av hästar är ca 60 tillstånd i kraft. De tillstånd för artificiell reproduktion som årligen behandlas är till största delen sådana där sökanden redan från tidigare har tillstånd

till utövande av seminverksamhet eller embryöverföring. Helt nya tillstånd söks i allmänhet för seminering på den egna gården.

## 2.2 Lagstiftningen i Europeiska unionen

Målet med Europeiska unionens lagstiftning om djuravel är att främja fri rörlighet av djur som används för avel, deras sperma och äggceller, dvs. könsceller, samt embryon. Europeiska unionens lagstiftning om djuravel gäller renrasiga nötkreatur, svin, får och getter, hybridsvin samt registrerade hästar. I Europeiska unionen är vissa delområden när det gäller djuravel harmoniserade, dvs. förutsättningarna för godkännande av stambokförande sammanslutningar, rätten att få ett djur infört i stambok, innehållet i härstamningsbevis och identitetshandlingar samt vissa metoder som gäller individprövning och beräkning av avelsvärdet. Även införseln av avelsmaterial, dvs. levande avelsdjur samt könsceller och embryon från avelsdjur, från tredjeländ är harmoniserad inom Europeiska unionens lagstiftning.

De grundläggande bestämmelserna om djuravel i Europeiska unionens lagstiftning ingår för de olika djurarterna i rådets direktiv. I rådets direktiv ingår bestämmelser om bl.a. stambok, medlemsstatens skyldighet att se till att intern handel med avelsmaterial inte förbjuds, begränsas eller hindras på grundval av husdjursavel samt införande i stambok. Enligt rådets direktiv kan det dessutom genom kommissionens beslut eller förordning utfärdas närmare bestämmelser när det gäller t.ex. grunderna för godkännande av en stambokförande sammanslutning, stambok och införande i stambok, de uppgifter som ska framgå ur härstamningsbevis och identifieringshandlingar samt metoder för individprövning och beräkning av avelsvärdet. De av rådets direktiv om djuravel som är i kraft är 2009/157/EG (renrasiga avelsdjur av nötkreatur), 90/118/EEG (renrasiga avelssvin), 89/361/EEG (renrasiga avelsfår och avelsgetter), 90/119/EEG (hybridavelssvin) och 90/427/EEG (hästdjur).

I Europeiska unionens lagstiftning finns bestämmelser om närmare grunder för godkännande av stambokförande sammanslutningar för de olika djurarterna i kommissio-

nens beslut. När det t.ex. gäller godkännande av stambokförande sammanslutningar för renrasiga svin finns bestämmelserna i beslut 89/501/EEG om villkor för godkännande och tillsyn av avelsföreningar och avelsorganisationer som upprättar eller för stamböcker för renrasiga avelssvin. Enligt beslutet är ett villkor för godkännande bl.a. att den stambokförande sammanslutningen är en juridisk person, dess verksamhet och regelsamling, dvs. i praktiken avelsreglementet, uppfyller de krav som ställs i kommissionens beslut och att den stambokförande sammanslutningen inte diskriminerar djurinnehavare vid stambokföringen. I sak motsvarande bestämmelser om godkännande av stambokförande sammanslutningar för de olika djurarternas del finns i kommissionens beslut 84/247/EEG (renrasiga avelsdjur av nötkreatur), 90/254/EEG (renrasiga avelsfår och avelsgetter), 92/353/EEG (hästdjur) och 89/504/EEG (hybridavelssvin).

Europeiska unionens lagstiftning om godkännande av djur för avelsändamål gäller nötkreatur, svin, får och getter. För nötkreaturens del finns bestämmelserna om godkännande för avel av renrasiga avelsdjur av nötkreatur i rådets direktiv 87/328/EEG. Enligt direktivet får det inte finnas några nationella bestämmelser som förbjuder, begränsar eller hindrar godkännande av renrasiga avelsdjur av nötkreatur och deras könsceller och embryon för avelsändamål i handeln inom Europeiska unionen. I sak motsvarande bestämmelser om godkännande för avelsändamål för de olika djurarternas del finns i rådets direktiv 90/118/EEG (renrasiga avelssvin) och 90/119/EEG (hybridavelssvin) samt kommissionens beslut 90/257/EEG (renrasiga avelsfår och avelsgetter).

Grunderna för införande av djur i stambok är även harmoniserade i Europeiska unionens lagstiftning. När det gäller t.ex. får och getter finns närmare bestämmelser i kommissionens beslut 90/255/EEG om villkor för stambokföring av renrasiga avelsfår och avelsgetter. Enligt detta beslut ska ett djur för att få införas i huvudavdelningen i stamboken för sin ras härstamma från föräldrar samt far- och morföräldrar som är införda i en stambok för samma ras, vara identifierade på det sätt som avses i beslutet och ha en härstamning som är

fastställd. I beslutet ingår dessutom bestämmelser om införande i en bilaga till stamboken. I sak motsvarande bestämmelser om grunderna för införande i stambok finns för de olika djurarternas del i kommissionens beslut 84/247/EEG (nötkreatur), 89/502/EEG (renrasiga avelssvin), 89/505/EEG (hybridavelssvin) och 96/78/EG (hästdjur avsedda för avelsändamål).

I kommissionens beslut om härstamningsbevis för avelsmaterial samt de uppgifter som ska ingå i dem finns bestämmelser om bl.a. den som utfärdar härstamningsbevis samt om de uppgifter som ska ingå i härstamningsbevisen. När det gäller t.ex. härstamningsbevis för nötkreatur finns närmare bestämmelser i Europeiska unionens lagstiftning i kommissionens beslut 2005/379/EG om härstamningsbevis för och uppgifter om renrasiga avelsdjur av nötkreatur, deras sperma, ägg och embryon. Enligt det beslutet kan härstamningsbevis för levande djur och deras könsceller och embryon utfärdas av en stambokförande sammanslutning. Härstamningsbevis för sperma får i enlighet med direktiv 88/407/EEG även beviljas av en godkänd seminestation och lagercentral för sperma samt ett härstamningsbevis för embryon i enlighet med direktiv 89/556/EEG av en godkänd embryoöverföringsgrupp på basis av de uppgifter som den stambokförande sammanslutningen har gett. Vidare ska enligt nämnda kommissionens beslut 2005/379/EG härstamningsbevis för levande djur innehålla bl.a. uppgifter om den sammanslutning som utfärdat beviset, stambokens namn, djurras, kön, födelsedatum, stamboksnummer, djurets härstamning samt resultat från individprovning och avelsvärdering. Härstamningsbevis för könsceller och embryon ska för sin del innehålla uppgifter om bl.a. den som utfärdat beviset, donatordjuret samt de uppgifter som möjliggör identifiering av könscellerna och embryona. I sak motsvarande bestämmelser ingår för de olika djurarternas del i kommissionens beslut 89/503/EEG (renrasiga avelssvin), 90/258/EEG (renrasiga avelsfår och avelsgetter), 89/506/EEG (hybridavelssvin) och 96/79/EEG (könsceller och embryon av registrerade hästdjur). För levande hästdjur gäller dessutom kommissionens förordning (EG) nr 504/2008 om tillämpning av rådets

direktiv 90/426/EEG och 90/427/EEG avseende metoder för identifiering av hästdjur, som är direkt tillämplig rätt i Europeiska unionens medlemsstater.

Europeiska unionens lagstiftning gäller även metoder för individprovning och beräkning av avelsvärdet för djur när det gäller nötkreatur, svin, får och getter. Bestämmelser om detta finns t.ex. för nötkreaturens del i kommissionens beslut 2006/427/EG om metoder för individprovning och beräkning av avelsvärdet hos renrasiga avelsdjur av nötkreatur. I nämnda beslut ingår bestämmelser om bl.a. individprovning på en teststation och egenskaper som ska registreras — såsom ökning i levande vikt och köttansättning — samt bestämmelser om principerna för beräkningen av avelsvärdet och de egenskaper utgående från vilka avelsvärdet ska beräknas samt de provningsmetoder som används. I sak motsvarande bestämmelser för de olika djurarterna ingår i kommissionens beslut 89/507/EEG (renrasiga avelssvin och hybridavelssvin) och 90/256/EEG (renrasiga avelsfår och avelsgetter).

Grundläggande bestämmelser inom Europeiska unionens lagstiftning om införsel av avelsmaterial från tredjeländer, dvs. länder utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, är rådets direktiv 94/28/EG om principer för zootekniska och genealogiska villkor för import från tredje land av djur, sperma, ägg och embryon och om ändring av direktiv 77/504/EEG om renrasiga avelsdjur av nötkreatur. I direktivet finns bestämmelser om förutsättningar för import av avelsmaterial, såsom att det djur som används för avel som ska importeras eller donatordjuret ska vara infört i stambok samt om härstamningsbevis över avelsmaterialet. Kompletterande bestämmelser till direktivet med tanke på innehållet i de intyg som vid import ska utfärdas för de olika djurarterna finns t.ex. i kommissionens beslut 96/509/EG och 96/510/EG. Dessutom ingår i kommissionens beslut 2006/139/EG jämte ändringar en förteckning över sammanslutningar i tredjeländer som enligt Europeiska unionens lagstiftning är godkända att föra stamböcker i tredjeländer. Senast nämnda beslut av kommissionen gäller inte hästdjur.

### 2.3 Bedömning av nuläget

Lagen om husdjursavel är till sin natur en ramlag. Bestämmelserna är av allmän natur och i lagen ingår en ansenlig mängd bemyndiganden att genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet utfärda närmare föreskrifter än vad som ingår i lagen. Det kan även konstateras att den helhet av bestämmelser som gäller artificiell reproduktion av djur som bildas av lagen om djursjukdomar, lagen om husdjursavel och hästhushållningslagen samt de bestämmelser på lägre nivå som utfärdats med stöd av dessa, delvis är föråldrad och svårtolkad.

De bemyndiganden som ingår i lagen om husdjursavel är mycket vida och de uppfyller inte heller kraven på exakt avgränsning i enlighet med 80 § i grundlagen. Genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet kan närmare föreskrifter utfärdas om t.ex. införsel av husdjursavelsmaterial, trots att det på lagnivå inte finns någon grundläggande bestämmelse om detta. Genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas dessutom närmare föreskrifter om t.ex. kraven på yrkesskicklighet för artificiell reproduktion och fastställandet och godkännandet av kursinnehållet har delegerats vidare till husdjursavelsdelegationen, vilket ur grundlagens synvinkel sett inte kan anses vara korrekt. Även när det gäller t.ex. förutsättningarna för godkännande av stambokförande sammanslutningar finns de närmare bestämmelserna i praktiken endast på jord- och skogsbruksministeriets beslutsnivå, vilken kan anses vara en för låg författningsnivå.

I hästhushållningslagen finns motsvarande ovan nämnda bestämmelser i sak på samma sätt som i lagen om husdjursavel.

I lagen om husdjursavel och hästhushållningslagen ingår vissa uppgifter som gäller verkställandet av lagarna, vilka ankommer på jord- och skogsbruksministeriet. Dessa uppgifter är bl.a. godkännande av stambokförande sammanslutning, beviljande av tillstånd för artificiell reproduktion, tillsynen över iakttagandet av lagen om husdjursavel och hästhushållningslagen och de föreskrifter och bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt rätt att förbjuda att könsceller eller embryon från djur används för artificiell repro-

duktion av djur. Det kan inte anses att de uppgifter som gäller verkställigheten av lagstiftningen som en väsentlig del hör till ministeriernas huvudsakliga uppgifter, utan lagens verkställighetsuppgifter är till sin natur uppgifter som hör till den centralförvaltning som är underordnad ministerierna.

Enligt bestämmelserna i lagen om husdjursavel och hästhushållningslagen kräver utövande av artificiell reproduktion tillstånd. I 7 kap. i den lag om djursjukdomar (441/2013) som träder i kraft vid ingången av 2014 finns bestämmelser om tillståndsplikt för samt övervakning av artificiell reproduktion av djur. I lagen om djursjukdomar finns bestämmelser, med tanke på djursjukdomar som ska bekämpas, om tillståndsplikt för vissa åtgärder som hänför sig till artificiell reproduktion, dvs. grundande och upprätthållande av en station för insamling av sperma, embryosamlingsgrupp och embryoproduktionsgrupp och spermalager. De verksamheter med seminering och embryoöverföring som är tillståndspliktiga med stöd av lagen om husdjursavel och hästhushållningslagen är inga nya metoder och till utövningen av dem hänför sig ur djurskyddssynpunkt inte sådana risker att dessa verksamheter bör vara tillståndspliktiga. När det gäller kraven på yrkesskicklighet för personer som utför seminering och embryoöverföring finns det däremot inga orsaker att frångå dem och bestämmelserna om detta bör i fortsättningen finnas på lagnivå.

Jord- och skogsbruksministeriet kan med stöd av lagen om husdjursavel tillsätta en husdjursavelsdelegation. Husdjursavelsdelegationens centrala uppgifter har varit att vara ministeriets rådgivande organ vid behandlingen av ansökningar som gäller godkännande av stambokförande sammanslutningar samt fastställande av de utbildningskrav och godkännande av de kursprogram som gäller artificiell reproduktion. I ett land av Finlands storlek är möjligheterna att funktionellt och ekonomiskt bedriva en ekonomiskt lönsam djuravel mycket begränsade, varför nya ansökningar om godkännande som stambokförande sammanslutning är sällsynta. Det bör även konstateras att det till behandlingen av ansökningar om godkännande som stambokförande sammanslutning har hänfört sig pro-

blem med jäv i husdjursavelsdelegationen. Vid behandlingen av en ansökan om godkännande som stambokförande sammanslutning kan jord- och skogsbruksministeriet då det bedömer ansökan och om förutsättningarna för godkännande uppfylls använda sig av oberoende aktörers — såsom forskningsinstitutioner och universitet — expertis när det gäller djuravel. Husdjursavelsdelegationen har godkänt de kursprogram som gäller artificiell reproduktion i huvudsak under de år som närmast följer på det år då lagen trädde i kraft, under senaste år har husdjursavelsdelegationen endast behandlat några nya kursprogram.

### 3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Propositionens målsättning är att få den lagstiftning som gäller djuravel att motsvara de krav som grundlagen ställer, göra gällande lagstiftning klarare samt göra författningsnivåerna lämpliga. I propositionen föreslås att det stiftas en lag om djuravelsverksamhet som tillämpas på djur som används för avel och deras könsceller och embryon till den del bestämmelser om detta skulle ha utfärdats genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. I lagen om djuravelsverksamhet sammanställs bestämmelser om myndigheternas uppgifter, stambokförande sammanslutningar samt reglementen och stamböcker, levande djur som används för avel och deras könsceller och embryon och handlingar som gäller dessa samt tillsyn över lagen om djuravelsverksamhet. I lagen om djuravelsverksamhet tas dessutom in bestämmelser om register över stambokförande sammanslutningar, beslutsavgift, myndigheternas rätt att få uppgifter, handräckning samt ändringssökande. Ur synvinkeln för en stambokförande sammanslutning föreslås med tanke på nuläget inga väsentliga ändringar. Sådana bestämmelser på jord- och skogsbruksministeriets besluts- och författningsnivå som gäller grunderna för stambokförande sammanslutningars rättigheter och skyldigheter lyfts upp på lagnivå, såsom bestämmelser om förutsättningar för godkännande av stambokförande sammanslutning samt innehåll i reglementet och stamboken. Avsikten med

lagen om djuravelsverksamhet är dock inte att ändra gällande praxis till någon annan del än när det gäller den behöriga myndigheten.

Enligt gällande lag om husdjursavel och hästhushållningslag fattar jord- och skogsbruksministeriet beslut om godkännande av stambokförande sammanslutning. Jord- och skogsbruksministeriet är dock inte en lämplig myndighet för att utföra uppgifter som gäller verkställandet av lagarna, utan dessa uppgifter är av den arten att de bättre lämpar sig för den centralförvaltning som underlyder ministeriet. Eftersom myndighetsuppgifter som anknyter till t.ex. djurskydd och djursjukdomar numera hör till Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter föreslås att godkännandet av stambokförande sammanslutningar och tillsynen över dessa överförs på Livsmedelssäkerhetsverket.

Det föreslås att bestämmelser om införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon från någon annan stat än medlemsstat tas in i lagen om djuravelsverksamhet. Det föreslås inte att gällande bestämmelser ändras i sak, men de bestämmelser som gäller införsel lyfts upp på lagnivå från jord- och skogsbruksministeriets beslutsnivå.

I den lag om djursjukdomar som träder i kraft vid ingången av 2014 finns bestämmelser om samling och hantering av sådan sperma som kan medföra risk för spridning av djursjukdomar som ska bekämpas, liksom om tillståndsplikten när det gäller grundandet av embryoinsamlingsgrupper och embryo-produktionsgrupper. Det tilläggsvärde som bestämmelserna i gällande lag om husdjursavel och i hästhushållningslagen om tillståndsplikt för utövande av artificiell reproduktion och tillståndsförfarande ger är begränsat i och med att det redan enligt lagstiftningen om djursjukdomar krävs godkännande för seminstationer där sperma kan samlas, hanteras och förvaras. Motsvarande tillståndsförfarande enligt lagstiftningen om djursjukdomar gäller även embryoöverföringsgrupper. I propositionen föreslås att tillståndsplikten för artificiell reproduktion i enlighet med bestämmelserna i gällande lag om husdjursavel och hästhushållningslag slopas, men även i fortsättningen ska krav ställas på yrkesskickligheten hos en person som utövar

seminering eller embryoöverföring eller en enskild djurägare eller en person i djurägarens tjänst. På grund av detta föreslås det i propositionen att en bestämmelse om behörighet för artificiell reproduktion av djur tas in i djurskyddslagen. Enligt förslaget får nötkreatur, svin, får, getter och hästar semineras av en person som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering av den aktuella djurarten ingår, dvs. i praktiken en veterinär eller en person som har avlagt examen för seminolog. Embryoöverföring på nötkreatur och hästar får utföras av en person som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering ingår samt en examensdel där krav på yrkesskicklighet för embryoöverföring på den aktuella djurarten ingår, vilken för närvarande kan avläggas som tillval t.ex. till examen som seminolog. Rävar och finnsjubb får semineras av en person som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering av den aktuella djurarten ingår, t.ex. specialyrkesexamen för farmarmästare. En djurinnehavares nötkreatur, svin, får, getter, rävar och finnsjubb får semineras av djurinnehavaren och någon som är anställd av djurinnehavaren, om den som seminerar har avlagt en examensdel där krav på yrkesskicklighet för seminering av den aktuella djurarten ingår, såsom yrkesexamen för skötsel och omsorg av produktionsdjur eller den del av nämnda examen som gäller seminering av djuren. Senast nämnda rätt att utföra seminering gäller i praktiken alltså seminering som utförs på djurhållningsplatsen. Utbildningsstyrelsen fastställer de examina och examensdelar som gäller artificiell reproduktion med undantag av veterinärexamen. Personer som när ändringen av djurskyddslagen träder i kraft med stöd av lagen om husdjursavel eller hästhushållningslagen har beviljats tillstånd för utövande av artificiell reproduktion är med stöd av övergångsbestämmelsen fortsättningsvis berättigade till att utöva artificiell reproduktion av djur i enlighet med det beviljade tillståndet.

Eftersom det i propositionen föreslås att tillståndsplikten för utövande av artificiell reproduktion slopas har husdjursavelsdelegationen i fortsättningen inte någon roll när det gäller definitionen av den yrkeskunskap som krävs vid seminering och godkännande av

utbildningsprogram. Utlåtande över en sammanslutnings ansökan om godkännande att få föra stambok kan för sin del begäras av t.ex. sakkunniga vid forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi i stället för husdjursavelsdelegationen. Ärenden som gäller djuravel kan även vid behov behandlas t.ex. i arbetsgrupper. Med det ovan nämnda som grund föreslås att det i lagen om djuravelsverksamhet inte tas in några bestämmelser om husdjursavelsdelegationen.

## 4 Propositionens konsekvenser

### 4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen bedöms inte ha några direkta konsekvenser för statsekonomin.

I propositionen föreslås att tillståndsplikten för artificiell reproduktion slopas. Jord- och skogsbruksministeriet har årligen beviljat endast några enstaka tillstånd för yrkesmässig utövning av seminverksamhet och embryoöverföring samt när det gäller tillstånd för enskilda djurinnehavare eller personer i deras tjänst att seminera djurinnehavarens djur cirka 300 tillstånd per år. Den avgift som tagits ut för tillstånden har beroende av tillstånd varierat mellan 64 och 99 euro. Det inkomstbortfall som staten förorsakas kompenseras dock genom att det för behandlingen av de tillstånd som gäller artificiell reproduktion på årsbasis har använts uppskattningsvis 0,3–0,4 årsverken vid jord- och skogsbruksministeriet.

Förslaget att slopa tillstånden för artificiell reproduktion sänker kostnaderna för en enskild aktör som utövar artificiell reproduktion med nämnda 64–99 euro under en femårsperiod, eftersom tillstånden i huvudsak har beviljats för fem år i gången.

Indragningen av husdjursavelsdelegationen innebär inga anmärkningsvärda besparingar för staten eftersom delegationen har sammanträtt två till tre gånger per år och endast ett mötesarvode på 17 euro har betalats till delegationens medlemmar för varje möte och deltagande i det. En indragning av delegationen minskar dock den administrativa arbetsmängden och den administrativa bördan.

#### 4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

I lagen om djuravelsverksamhet föreslås att vissa uppgifter överförs från jord- och skogsbruksministeriet till Livsmedelssäkerhetsverket samt att tillståndsplikten för artificiell reproduktion i enlighet med det som sagts ovan slopas. Det föreslås att tullens uppgifter kvarstår som tidigare i jämförelse med bestämmelserna om uppgifterna i gällande lag om husdjursavel och hästhushållningslag, så till denna del föreslås inga ändringar i tullens uppgifter.

Det föreslås att beslutsfattandet om godkännande av stambokförande sammanslutningar för en ras överförs på Livsmedelssäkerhetsverket. Uppgiften kan inte anses tära särdeles mycket på personalresurserna eftersom sammanlagt sex stambokförande sammanslutningar har godkänts under den tid på nästan 20 år som lagen om husdjursavel och hästhushållningslagen har varit i kraft. Det föreslås att även tillsynsuppgifterna för lagen om djuravelsverksamhet överförs på Livsmedelssäkerhetsverket, t.ex. tillsynen över de stambokförande sammanslutningarna till den del detta behövs. Enligt uppskattning medför de föreslagna nya uppgifterna för Livsmedelssäkerhetsverket en ökning av ämbetsverkets arbetsmängd med ca 0,3 årsverken.

Enligt förslaget kan Livsmedelssäkerhetsverket anlita biträde av regionförvaltningsverket som hjälp vid genomförandet av tillsynen. Sådana situationer bedöms emellertid vara sporadiska och inte nödvändigtvis inträffa ens varje år. Den föreslagna uppgiften bedöms inte orsaka behov av extra personalresurser vid regionförvaltningsverken.

Den allmänna styrningen och tillsynen över verkställigheten och efterlevnaden av lagen om djuravelsverksamhet samt Europeiska unionens lagstiftning om djuravel föreslås vara jord- och skogsbruksministeriets uppgift. Trots att det inte finns bestämmelser om detta på lagnivå så har nämnda uppgifter redan tidigare hört till jord- och skogsbruksministeriet. Denna uppgift medför inte behov av att öka ministeriets personalresurser.

#### 4.3 Konsekvenser för aktörerna

Propositionen bedöms inte inverka på ställningen för de sammanslutningar och personer som är verksamma inom området för djuravel. Enligt de föreslagna övergångsbestämmelserna förblir ett beslut om godkännande av stambokförande sammanslutning som fattats med stöd av lagen om husdjursavel eller hästhushållningslagen fortsättningsvis i kraft. Därmed behöver inte en godkänd stambokförande sammanslutning t.ex. ansöka om nytt godkännande när lagen om djuravelsverksamhet träder i kraft.

Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen i djurskyddslagen berättigar ett beslut om utövande av artificiell reproduktion som beviljats med stöd av lagen om husdjursavel eller hästhushållningslagen fortsättningsvis till utövning av artificiell reproduktion av djur i enlighet med det tillstånd som beviljats med stöd av lagen om husdjursavel eller hästhushållningslagen, om tillståndet är i kraft när ändringen av djurskyddslagen träder i kraft. Om t.ex. en djurinnehavare har tillstånd att seminera nötkreatur på djurhållningsplatsen så kan personen fortsättningsvis alltså utföra nämnda seminverksamhet på nötkreatur när lagen om djuravelsverksamhet och ändringen av djurskyddslagen trätt i kraft.

### 5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet.

Utlåtanden om utkastet till proposition har begärts av 39. Utlåtanden om utkastet till proposition har lämnats av justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, finansministeriet, statens ämbetsverk på Åland, Livsmedelssäkerhetsverket, Utbildningsstyrelsen, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi, veterinärmedicinska fakulteten vid Helsingfors universitet, agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet, Hevosopisto Oy i Ypäjä, Maa- ja metsätaloustuottajain MTK ry, Finlands Veterinärförbund rf, Finlands Pälsdjursuppfödarens Förbund rf, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf,

Faba anl, Föreningen Ålandsfåret rf, Finlands Hippos rf och Suomen Irlannincobyhdistys - FSIC ry.

Inställningen till propositionen var i regel positiv i utlåtandena och det ansågs vara bra att lagstiftningen om djuravel förtydligas. I utlåtandena ingick förslag till preciseringar i både lagarna och motiveringen till dem, och dessa ändringsförslag har så långt det är möjligt beaktats under den fortsatta beredningen av ärendet.

Utifrån utlåtandena har det i den föreslagna lagen om djuravelsverksamhet gjorts några mera betydelsefulla ändringar jämfört med det lagförslag som var på remiss. För det första har man fogat en bestämmelse till lagen om att inspektioner inte får utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Straffbestämmelsen har ändrats på så sätt att de gärningar som föreslås vara straffbara endast är straffbara om de är uppsåtliga. Bestämmelsen om ändringssökande har änd-

rats så att ett system med besvärstillstånd införs i fråga om andra beslut av förvaltningsdomstolen än dem som gäller förbud mot användning av djur som används för avel och deras könsceller och embryon eller återkallande av godkännande av stambokförande sammanslutning. Dessutom får Livsmedels-säkerhetsverket enligt förslaget rätt att förena ett förbud mot användning av djur som används för avel och deras könsceller och embryon med vite.

Den föreslagna 29 § i djurskyddslagen har ändrats i fråga om embryoöverföring och till paragrafen har fogats ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser genom jord- och skogsbruksministeriets förordning.

Rubriken för hästhushållningslagen samt formuleringen i 6 och 7 § i lagen har setts över och regleringen preciserats så att den bättre motsvarar Europeiska unionens lagstiftning.

## DETALJMOTIVERING

### 1 Lagförslag

#### 1.1 Lag om djuravelsverksamhet

##### 1 kap. Allmänna bestämmelser

**1 §. Tillämpningsområde.** I 1 § 1 mom. föreskrivs om stamböcker för avelsdjur och om stambokförande sammanslutningar, om handlingar som gäller djur som används för avel och deras könsceller och embryon samt om införsel av dessa. Tillämpningsområdet för lagen om djuravelsverksamhet motsvarar i huvudsak tillämpningsområdet för gällande lag om husdjursavel och bestämmelser på lägre nivå som utfärdats med stöd av den, dock så att lagen tillämpas även på avel av hästdjur. Med handlingar avses bl.a. härstamningsbevis och identitetshandling. Enligt förslaget gäller det som bestäms om stamböcker även register som motsvarar stamböcker. Stambok förs t.ex. över renrasiga avelssvin, men över hybridssvin förs inte stambok, utan ett register som motsvarar stambok. Ett register som motsvarar stambok ska alltså innehålla motsvarande uppgifter som de som antecknas i en stambok.

Enligt det föreslagna 2 mom. bestämmelser om vilka djurarter det förs stambok över samt bestämmelser om för vilka djurarters del denna lag gäller de handlingar som rör avelsdjur och deras könsceller och embryon och införseln till Finland utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med beaktande av vad som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning om djuravel eller den nationella lagstiftningen om djursjukdomar, zoonoser, djurskydd och jordbruksstöd. I lagen om djuravelsverksamhet tas vissa bestämmelser om och krav på könsceller och embryon som används för avel in på det sätt som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter, varför lagen inte kan begränsas att gälla enbart levande djur som används till avel. Avsikten är att lagen om djuravelsverksamhet ska tillämpas på de djurarter beträffande vilka det finns bestämmelser om avel i Europeiska unionens lagstiftning, dvs. nötkreatur, svin, får, getter och hästdjur.

**2 §. Förhållande till annan lagstiftning.** Enligt den föreslagna 2 § ska djurskyddslagen (247/1996), lagen om djursjukdomar (441/2013) och lagen om ett system för identifiering av djur tillämpas i stället för lagen

om djuravelsverksamhet, om de innehåller bestämmelser som avviker från lagen om djuravel. Lagen om djuravelsverksamhet tillämpas således sekundärt i förhållande till ovan nämnda lagar. Den 23 april 2013 antog riksdagen en ny lag om djursjukdomar som republikens president stadfäste den 14 juni 2013 att träda i kraft den 1 januari 2014. I och med den nya lagen om djursjukdomar upphävs den gällande lagen om djursjukdomar, varför det föreslås att de hänvisningar till lagen om djursjukdomar som görs i denna regeringsproposition görs till den lag om djursjukdomar som träder i kraft vid ingången av 2014 och till den lagens nummer.

Djurskyddslagen tillämpas på alla djur och dess syfte är att på bästa möjliga sätt skydda djur mot lidande, smärta och plåga samt att främja djurens välbefinnande och god behandling av djur. Enligt 8 § i djurskyddslagen ska djurskyddssynpunkter och djurens hälsa beaktas vid avel. Enligt den paragrafen är sådan avel och användning av avelsmetoder som kan åsamka djuret lidande eller medföra betydande men för djurets hälsa eller välbefinnande förbjuden.

Avsikten med lagen om djursjukdomar är att förebygga och minska förekomsten av sådana sjukdomar och smitta som kan överföras från ett djur till ett annat eller till en människa. I lagen om djursjukdomar föreskrivs det bl.a. om förebyggande av djursjukdomar, om övervakning av djurens hälsotillstånd och förekomsten av djursjukdomar samt om åtgärder som behövs för att utrota djursjukdomar och förhindra deras spridning. Med stöd av lagen om djursjukdomar så är vissa verksamheter som gäller seminverksamhet och verksamhet med embryoöverföring tillståndspliktiga — såsom verksamhet som gäller station för insamling av sperma, med undantag av sperma som används för semineringsplats där sperman samlas. Det samma gäller embryosamlings- eller embryoproduktionsgrupper samt spermalager. Det föreslås att vissa bestämmelser om införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon tas in i lagen om djuravelsverksamhet. De föreslagna bestämmelserna i lagen om djuravelsverksamhet kompletterar bestämmelserna om införsel i lagen om djur-

sjukdomar och är tilläggsförutsättningar när djur som används för avel och deras könsceller och embryon införs från andra länder än medlemsländer.

I lagen om ett system för identifiering av djur föreskrivs om skyldigheterna för de aktörer som är ansvariga för djur, djurhållningsplatser och identifiering, registrering och spårning av djur. Lagen tillämpas på andra än vilda djur på det sätt som bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. De djurarter som hör till tillämpningsområdet för gällande lag om husdjursavel och hästhushållningslag hör även till tillämpningsområdet för lagen om ett system för identifiering av djur. För identifiering av djur som används för avel kan förutom de identifieringsbeteckningar som avses i lagen om ett system för identifiering av djur även individuella stamboks- eller registreringsnummer användas.

## 2 kap. **Godkännande av stambokförande sammanslutning, reglemente och stambok**

**3 §.** *Godkännande av en stambokförande sammanslutning.* I 3 § föreskrivs om godkännande av en stambokförande sammanslutning samt om den stambokförande sammanslutningens skyldighet att meddela Livsmedelssäkerhetsverket om väsentliga förändringar. Enligt det föreslagna 1 mom. kan Livsmedelssäkerhetsverket på ansökan som stambokförande sammanslutning för en viss ras godkänna en offentligrättslig eller privaträttslig sammanslutning. En privaträttslig sammanslutning kan vara t.ex. en registrerad förening, ett andelslag eller aktiebolag. Sammanslutningen ska ha tillräcklig sakkännedom samt administrativa och ekonomiska förutsättningar att effektivt kunna sköta uppgiften som stambokförare. Vid ansökan ska sökanden uppvisa en utredning över t.ex. personalens sakkännedom och antal, de informationssystem som administrationen förfogar över och sammanslutningens ekonomiska situation. För att förverkliga avelsprogrammet ska den stambokförande sammanslutningen dessutom ha tillgång till uppgifter om ett tillräckligt stort antal djur. Målet med avelsprogrammet kan vara att förbättra

eller bevara en ras. Den grundläggande målsättningen för avelsprogram som gäller t.ex. ursprungsraser — såsom östfinsk boskap — är att bevara rasen. I Europeiska unionens lagstiftning om stambokföring av djur finns bestämmelser när det gäller renrasiga nötkreatur, svin, får, getter och registrerade hästar och hybridsvin, för vilkas del en stambokförande sammanslutning således kan godkännas på nationell nivå.

Enligt det föreslagna 2 *mom.* ska till ansökan om godkännandet bifogas ett förslag till reglemente för rasen eller linjen. Reglemente för linje gäller endast hybridsvin. Reglementet ska innehålla bl.a. avelsmålen för rasen eller linjen och en definition över rasens eller linjens särdrag på det sätt som närmare beskrivs i motiveringen till 4 § i förslaget. För raserna av hästdjur finns det i motsats till andra djurraser en s.k. stambok över den ursprungliga rasen, som förs av den stambokförande sammanslutningen i rasens ursprungsland. Finlands Hippers rf för t.ex. stambok över den ursprungliga rasen när det gäller finsk häst. Om en stambokförande sammanslutning för t.ex. finsk häst godkänns i en annan medlemsstat, ska den nämnda sammanslutningen iaktta de principer som Finlands Hippers rf har fastställt. På motsvarande sätt ska Finlands Hippers rf när den för stambok för t.ex. islandshäst iaktta de principer för aveln av rasen som den sammanslutning som för stambok över den ursprungliga rasen har fastställt. Av denna orsak föreslås en bestämmelse i lagen om att när det gäller hästdjur ska sökanden i sin ansökan visa på vilket sätt sökanden iakttar de principer som den stambokförande sammanslutningen som för stambok över den ursprungliga rasen har fastställt. Till ansökan ska dessutom bifogas en utredning över hur sammanslutningen försäkras sig om att djurhållarna behandlas jämlikt vid stambokföringen. Den föreslagna bestämmelsen grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning där det finns bestämmelser som gäller principen om icke-diskriminering vid stambokföring.

Huvudregel för lagen om djuravelsverksamhet är att om sökanden uppfyller villkoren så ska sökanden godkännas som stambokförande sammanslutning. En bestämmelse om detta föreslås i 3 *mom.* Avvikande från

huvudregeln kan godkännandet dock avslås om det redan finns en godkänd stambokförande sammanslutning för rasen och ett godkännande av sökanden kunde äventyra förbättrandet eller bevarandet av rasen. Bevarandet av rasen kan äventyras t.ex. när en ny sammanslutning ansöker om godkännande som stambokförande sammanslutning för västfinsk boskap, som har en liten population. Godkännande kan avslås även när ett godkännande kunde äventyra verksamheten för en tidigare godkänd stambokförande sammanslutning eller förverkligandet av ett avelsprogram med målsättningen att förbättra rasen. Djurbestånden i Finland är förhållandevis små, varför en dylik situation kan uppkomma relativt lätt till och med när det gäller de större mjölkraserna, dvs. ayrshire och holstein. Ett godkännande kan dock inte avslås om ett avslående inte är möjligt enligt Europeiska unionens lagstiftning.

I 4 *mom.* finns en bestämmelse om en ytterligare tilläggsgrund som gäller hästdjur, enligt vilken godkännande av en sammanslutnings ansökan att föra stambok kan avslås utöver de grunder som framförs i det tidigare momentet. När det gäller godkännande av en ras av hästdjur kan godkännande även avslås om den aktuella rasens hästdjur kan införas i en stambok som förs av en sammanslutning i Finland som tidigare har godkänts som stambokförare. En tilläggsföretagning för avslag är dock att den nämnda godkända finländska stambokförande sammanslutningen iakttar de principer som den sammanslutningen som för stambok över den ursprungliga rasen i synnerhet i ett annat medlemsland har fastställt. Enligt förslaget avses med medlemsstat en medlemsstat i Europeiska unionen samt stater som vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om verksamheten på Europeiska unionens inre marknad jämföras med medlemsstater i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som ingåtts mellan Europeiska unionen och staten i fråga. Definitionen utvidgar begreppet medlemsstat att gälla förutom Norge, Island och Liechtenstein som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet även att gälla vissa sådana stater som Schweiz och Andorra, som har ingått bilaterala avtal med Europeiska unionen på det veterinärmed-

cinska området. Förslaget motsvarar till denna del 6 § 25 punkten i den lag om djursjukdomar som träder i kraft vid ingången av 2014. Den möjlighet att avslå godkännande som avses i momentet gäller alltså enbart ras av hästdjur.

Enligt det föreslagna 5 mom. är stambokförande sammanslutningar skyldiga att utan dröjsmål underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om väsentliga förändringar i sin verksamhet. Bestämmelser om anmälningsplikt är motiverade med tanke på att Livsmedelssäkerhetsverket när det får en sådan anmälan kan bedöma om den stambokförande sammanslutningen fortsättningsvis uppfyller villkoren för godkännande samt vid behov vidta de åtgärder som föreslås i 14 § när det gäller att korrigera situationen eller att återkalla godkännandet.

Närmare bestämmelser om grunderna för godkännande av stambokförande sammanslutningar samt om det förfarande som ska iakttas vid godkännandet får enligt det föreslagna 6 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. För närvarande finns närmare bestämmelser om förutsättningarna för godkännande i jord- och skogsbruksministeriets beslut 43/1994 om godkännande av husdjursavelsorganisationer och när det gäller hästar i nämnda jord- och skogsbruksministeriets beslut 45/1994, vilka offentliggjorts i jord- och skogsbruksministeriets föreskriftsamling. Författningsnivån måste dock anses vara för låg med beaktande av att det är fråga om godkännande som gäller utövande av verksamhet.

**4 §. Reglemente.** I 4 § föreskrivs om stambokförande sammanslutningars skyldighet att utarbeta ett reglemente enligt ras eller linje, reglementets innehåll och godkännande av det. Enligt det föreslagna 1 mom. ska en stambokförande sammanslutning göra upp ett reglemente enligt ras eller linje, där för det första en utredning över avelsmålen för rasen eller linjen i fråga och en definition av rasens eller linjens särdrag ska ingå. Avelsmålet för t.ex. mjölkboskap som används för mjölkproduktion kan vara en förbättring av den ekonomiska lönsamheten så att djurens förmåga att producera mjölk utvecklas i synnerhet när det gäller mjölkens torrsubstans. Avelsmålen för mjölkkraserna kan även vara

t.ex. en förbättring av djurens exteriör — såsom juver- och benexteriör — och hälsoregenskaperna.

Reglementet ska dessutom innehålla en definition av rasens eller linjens särdrag. Särdrag kan t.ex. vara djurets storlek, exteriör och köttighet, hårtäckets eller ullens täthet och färg, behornad eller hornlös, lynne, rörelser och fertilitet. Ur reglementet ska ett system för individualisering av djuren, deras härstamning samt utnyttjande av uppgifterna för deras avkastning och resultat framgå. En stambokförande sammanslutning kan få dessa uppgifter t.ex. ur system som upprätthålls av andra aktörer eller så kan sammanslutningen själv producera dem. System som används för att få sådan information ska beskrivas i reglementet. En stambokförande sammanslutning kan t.ex. när det gäller djur av mjölkkras få uppgifter om avkastning och dikornas vägningsuppgifter och kalvnings svårigheter ur jordbrukets rådgivningsorganisations databas för produktionskontroll, förutsatt att det skriftligen har avtalats om saken med den aktör som ger ut uppgifterna. En förädling av fertilitetsegenskaperna hos sugor kan för sin del grunda sig t.ex. på uppgifter som samlas och förs in i den stambokförande sammanslutningens centrala databas.

Bestämmelser om identifiering och märkning av nötkreatur, svin, får, getter och hästdjur finns i lagen om ett system för identifiering av djur och i författningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av denna. Djur som införts i stambok kan dessutom ha en individuell stamboksnummer och grunderna för att en sådan ges ska beskrivas i reglementet. En stambokförande sammanslutning ska dessutom ha tillgång till ett system genom vilket den kan säkerställa djurets härstamning. Härstammingsuppgifterna grundar i huvudsak sig på uppgifter som lämnas av djurägaren eller djurinnehavaren, men om inkonsekvens upptäcks i uppgifterna eller i osäkra fall kan härstammingskontroll göras. Numera säkerställs härstamningen för t.ex. de tjurar som köps in för seminverksamhet alltid genom DNA-analys.

Reglementet för en ras ska även innehålla uppgifter om stambokens uppbyggnad, indelning och grunderna för införande i stamboken. Stamboken kan innehålla en huvud-

avdelning, som beroende av djurslag kan indelas i avelsvärdesklasser, samt en underavdelning. Reglementet för en ras ska dessutom innehålla uppgifter om de bedömningsmetoder som används vid definitionen av de grundläggande målen för ett djurs avelsvärde eller urval. Vid definitionen av avelsvärdet för t.ex. mjölkboskap kan nordiskt material utnyttjas så att vid beräkningen av avelsvärdesindex tas förutom uppgifter om finländska tjurar och kor även uppgifter om danska och svenska tjurar och kor med. De statistiska metoder som används vid bedömning av avelsvärdet ska följa de principer som fastställts av internationellt behöriga institutioner — såsom Internationel Committee for Animal Recording — och det ska vara möjligt att med hjälp av dem säkerställa att miljöfaktorer eller uppgifternas struktur inte inverkar på bedömningen av avelsvärdet. För raser av hästdjur kan uppgifter om bl.a. tävlingsresultat eller andra motsvarande prestationer användas vid definitionen av de grundläggande målen för urvalet.

Enligt det föreslagna 2 mom. godkänner Livsmedelssäkerhetsverket reglementet när det beslutar om godkännande av den stambokförande sammanslutningen. Motsvarande förfarande har varit i kraft när jord- och skogsbruksministeriet har fattat beslut om godkännande av stambokförande sammanslutningar. Om reglementet för en ras inte i ansökningsskedet uppfyller alla de krav som ställs på det kan en komplettering eller precisering av förslaget till reglemente begäras med iakttagande av förfarande i enlighet med förvaltningslagen. Ändringar i reglementet för rasen ska godkännas av Livsmedelssäkerhetsverket innan det ändrade reglementet tas i bruk. Den föreslagna bestämmelsen är ny men med tanke på tillsynen av stambokförande sammanslutningar och öppenheten och insynen i deras verksamhet samt för klarhetens skull är det motiverat att den införs i lagen. Under den tid lagen om husdjursavel och hästhushållningslagen har varit i kraft har ändringarna i rasernas reglementen i praktiken meddelats jord- och skogsbruksministeriet för godkännande eller kännedom, trots att någon uttrycklig bestämmelse om detta inte har funnits.

Enligt det föreslagna 3 mom. får som för närvarande närmare bestämmelser om innehållet i ett reglement utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. För närvarande finns bestämmelser om detta i ovan nämnda jord- och skogsbruksministeriets beslut nr 43/1994 och 45/1994.

5 §. *Stambok och förande av stambok.* Enligt det föreslagna 1 mom. ska godkända stambokförande sammanslutningar föra en stambok. Trots att ett djur uppfyller kraven på införande i stambok har djurägaren dock inte skyldighet att ansöka om att djuret införs i stamboken, utan detta är frivilligt. Kraven på införande i stambok varierar beroende av djurart och ras eller linje.

I 2 mom. föreskrivs om de uppgifter som stamboken ska innehålla. Stamboken ska innehålla uppgifter som är väsentliga med tanke på identifieringen av ett djur, uppgifter om djurets härstamning och uppgifter som beskriver djurets avelsvärde eller prestationer. Väsentliga uppgifter med tanke på identifiering av djuret kan bl.a. vara djurets märkningskod och märkningssätt, djurets stamboksnummer samt djurets födelsetid, kön, ras, färg och exteriör. Uppgifter om djurets härstamning kan vara t.ex. uppgifter om djurets föregående två generationer med identifikationsuppgifter. Uppgifter om djurets avelsvärde kan vara bl.a. uppgifter om djurets avkastning och resultat och innehållet i dem kan variera beroende av djurart. De uppgifter som ingår i beräkningen av det totala avelsvärdet för t.ex. mjölkkor är avkastning, tillväxt, fertilitet, födelsevikt, kalvningsintervall, juverhälsa, juverexteriör, kropp, ben, mjölkbarhet, lynne, hållbarhet och klövhälsa.

Stambokens huvudavdelning som gäller avelsvärde kan indelas i olika avelsvärdesklasser. När det gäller t.ex. ayrshirerasen ingår numera sex avelsvärdesklasser i stambokens huvudavdelning; grundklass, elitklass, femtiotonsklass, etthundratonsklass, etthundrafemtiotonsklass och tvåhundraotonsklass, där ton betyder den mjölmängd som en mjölkko enligt uppgifterna om produktionsuppföljning har producerat. När det gäller raser av hästdjur kan uppgifter som beskriver djurets prestationer vara t.ex. tävlingsresultat.

Enligt det föreslagna 3 mom. får som för närvarande närmare bestämmelser om de uppgifter som för respektive djurart ska antecknas i stamboken meddelas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. För närvarande finns bestämmelser om de uppgifter som ska antecknas i stamböcker i jord- och skogsbruksministeriets beslut nr 43/1994 i bilagorna 3—5 och i bilagan till beslut nr 45/1994.

**6 §. Införande av djur i stambok.** Enligt det föreslagna 1 mom. ska ett djur på ansökan införas i stamboken om det uppfyller de krav som ställs på rasen i reglementet. En stambokförande sammanslutning kan inte vägra att införa ett djur i stamboken av någon annan orsak än att djuret inte uppfyller de krav som ställs i reglementet för införande i stamboken. Införande i stambok kan således inte förhindras eller begränsas av några andra skäl än de som gäller bestämmelserna om djuravel, identifiering av djuret, härstamning eller genetiskt värde. Införande i stambok kan inte heller avslås på grund av att djuret har importerats från en annan stat än en medlemsstat, eller förvägras på grund av orsaker som gäller djurets ägare eller innehavare eller av andra motsvarande orsaker.

Beroende av olika djurarter och djurraser avviker kraven på införande i stambok från varandra. T.ex. ska en i Finland född sugga av rasen yorkshire som ska införas i stambokens huvudavdelning härstamma från föräldrar och far- och morföräldrar som är införda i huvudavdelningens stamboksklass i stamboken för yorkshire eller så ska suggans mor vara införd i den stambokens underavdelnings generationsklass 3 och suggans far och farfar i huvudavdelningens stamboksklass i den stamboken.

Enligt 2 mom. ska i stamboken på ansökan även införas ett djur som enligt bestämmelserna i Europeiska unionens lagstiftning om husdjursavel har införts i den aktuella rasens eller linjens stambok i en annan medlemsstat. Bestämmelsen gäller alltså endast djur som behörigen införts i en stambok i en annan medlemsstat, och som enbart med detta som grund ska införas i en stambok som förs i Finland. T.ex. en tjur av rasen holstein som är införd i stambok i Danmark ska antecknas

i den stambok som förs av Faba anl och införandet i stamboken kan inte avslås.

Enligt 3 mom. får som för närvarande närmare bestämmelser om införande i stambok för respektive djurart utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. För närvarande finns närmare bestämmelser om införande i stambok i ovan nämnda jord- och skogsbruksministeriets beslut nr 43/1994 och 45/1994.

4 kap.

**Handlingar som gäller djur som används för avel och deras könsceller och embryon samt införsel av dessa**

**7 §. Härstamningsbevis och identitetshandling.** När avelsdjur eller deras könsceller eller embryon säljs, köps eller förmedlas eller överläts utan vederlag inom en medlemsstat eller från en medlemsstat till en annan eller förs in till Finland från någon annan stat än en medlemsstat ska de åtföljas av ett härstamningsbevis eller en identitetshandling som uppfyller de krav som ställs i Europeiska unionens lagstiftning, enligt det föreslagna 1 mom. Identitetshandling gäller hästdjur och härstamningsbevis andra djurarter som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om djuravel. Nämnda handlingar ska följa med avelsdjuret även när det förflyttas i hemlandet.

Omfattande bestämmelser om härstamningsbevisets och identitetshandlingens innehåll finns i Europeiska unionens lagstiftning och innehållet kan variera i enlighet med djurarten. Enligt kommissionens beslut 2005/379/EG ska härstamningsbevis för renrasiga avelsdjur av nötkreatur innehålla följande uppgifter: namn på den officiellt godkända stambokförande sammanslutningen, stambokens namn, djurets namn och stamboksnummer, djurets ras och kön, utfärdningsdatum för beviset, uppgift om identifieringsmetod, djurets identifieringsnummer och födelsedatum, uppfödarens namn och adress, stamtavla, alla tillgängliga resultat från individprovning och aktuella resultat från avelsvärderingen, för dräktiga hondjur datum för seminering eller betäckning och identifiering av den tjur som använts för befruktningen samt underskrift av den som ut-

färdar beviset. Dessutom ska beviset rubriceras på det sätt som förutsätts i beslutet.

Bestämmelser om identitetshandling för hästdjur finns i kommissionens förordning (EG) Nr 504/2008, enligt vilken identitetshandlingen för ett registrerat hästdjur ska innehålla bl.a. identifieringsuppgifterna för hästdjuret medräknat härstamning, vaccinationer som djuret fått, laboratorieundersökningar av djuret och djurets medicinering samt identitetshandlingens giltighetstid med tanke på förflyttning.

Om könsceller eller embryon från djur som används för avel säljs, förmedlas eller införs i landet ska avelsmaterialet åtföljas av ett härstamningsbevis för könsceller eller embryon. Bestämmelser om härstamningsbevis för könsceller och embryon finns bl.a. i kommissionens beslut 96/510/EG, enligt vilket det ur härstamningsbevis för sperma t.ex. från nötkreatur ska framgå uppgifter om donatorhandedjuret, bl.a. djurart, ras, födelsedatum, registreringsnummer, härstamning och resultaten av avelsvärderingen. Ur de uppgifter som gäller sperma så ska bl.a. spermans identifikationsuppgifter, ursprung, bestämmelseort, antalet doser och insamlingsdag framgå.

Enligt 2 mom. är det de stambokförande sammanslutningarna som för stambok över rasen eller linjen som ska utfärda härstamningsbevis eller identitetshandling. Ett härstamningsbevis för könsceller eller embryon får dock i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning om djurhälsa även utfärdas av en godkänd aktör som bedriver artificiell reproduktion. Härstamningsbevis för sperma kan utfärdas av förutom en stambokförande sammanslutning även av en sådan godkänd tjurstation eller spermalagringsstation som avses i rådets direktiv 88/407/EG om djurhälsokrav som är tillämpliga vid handel inom gemenskapen med och import av djupfryst sperma från tamdjur av nötkreatur. Härstamningsbevis för embryon kan utfärdas av en sådan godkänd embryoöverföringsgrupp som avses i rådets direktiv om djurhälsovillkor för handel inom gemenskapen med och import från tredje land av embryon från tamdjur av nötkreatur 89/556/EEG. Härstamningsbevis som utfärdats av en seminestation, spermalagringsstation eller embryoöverföringsgrupp bör dock basera sig på den stambokförande

sammanslutningens uppgifter i enlighet med artikel 1 i kommissionens beslut nr 2005/379/EG. Bestämmelsen gäller härstamningsbevis för könsceller och embryon som utfärdats både i medlemsstater och i andra stater än medlemsstater.

Enligt det föreslagna 3 mom. får på samma sätt som för närvarande närmare bestämmelser om innehållet i härstamningsbevis utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Närmare bestämmelser finns för närvarande i jord- och skogsbruksministeriets förordning 79/2005 om härstamningsbevis för husdjursavelsmaterial som offentliggjorts i jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling. Det finns detaljerade bestämmelser om härstamningsbevis i enlighet med det som sagts ovan i Europeiska unionens lagstiftning och genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet genomförs Europeiska unionens lagstiftning med tanke på tekniska bestämmelser och mera detaljerade bestämmelser än de som finns i lagen.

**8 §. Införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon.** I lagens 8 § föreskrivs om införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon. Med införsel avses införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon från någon annan stat än en medlemsstat, eftersom den införsel som sker inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet anses vara del av verksamheten på den inre marknaden. Enligt det föreslagna 1 mom. ska vid införsel av ett annat djur som används för avel än ett hästdjur från någon annan stat än en medlemsstat vara infört i en stambok som förs av en i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning om djuravel namngiven stambokförande sammanslutning som är verksam i någon annan stat än en medlemsstat. Bestämmelsen gäller renrasiga nötkreatur, svin, får, getter samt hybridsvin. På grund av de skäl som framgår ovan av motiveringarna till 6 § 3 mom. gäller det nämnda dock inte hästdjur.

Vid införsel av ett djur som används för avel från någon annan stat än en medlemsstat ska, i enlighet med det föreslagna 2 mom., för det första djurets härstamningsbevis eller identitetshandling uppvisas för tullen. Dess-

utom ska ett bevis över att djuret ska införas i stambok eller utlåtande över att kraven för införande av djuret i stambok uppfylls uppvisas för tullen. Bevis över att djuret ska införas i stambok gäller andra djur som används för avel än hästdjur, dvs. till exempel nötkreatur och svin, och den förutsättning som nämns senare gäller hästdjur. För tullen ska naturligtvis även uppvisas den uppgift som avses i 1 mom. över att djuret är infört i stambok. Uppvisande av de nämnda handlingarna och utredningarna är en förutsättning för att djuret kan införas i den stambok för en ras eller linje som förs i Finland. Om det djur som används för avel som ska införas i landet är dräktigt ska dessutom ett intyg över dräktigheten uppvisas för tullen. Av dräktighetsintyget ska framgå behövliga uppgifter, bl.a. datum för seminering eller betäckning samt uppgifter om spermans donatorhandjur — såsom ras, registreringsnummer och härstamning — samt uppgifter om den som utfärdat intyget.

I 3 mom. föreskrivs om införsel av könsceller och embryon. Vid införsel av könsceller eller embryon från djur som används för avel från någon annan stat än medlemsstat ska för det första härstamningsbevis, som behandlats närmare i motiveringen till 6 §, för könscellerna eller embryona uppvisas för tullen. Den föreslagna bestämmelsen grundar sig på artiklarna 5—7 i rådets direktiv 94/28/EG. Dessutom ska behövliga utredningar över bedömningen av donatordjuret uppvisas för tullen. Vid införsel av t.ex. tjursperma ska sperman komma från ett sådant djur som genomgått individprovning och beräkning av avelsvärde i enlighet med artikel 5 andra strecksatsen i rådets direktiv 94/28/EG. Vid införsel av könsceller eller embryon från andra djur som används för avel än hästdjur ska för tullen även uppvisas en utredning över att donatordjuret är infört i en stambok som förs av en i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning om husdjursavel godkänd stambokförande sammanslutning som är verksam i någon annan stat än en medlemsstat. Till denna del grundar sig förslaget på artikel 4 i rådets direktiv 94/28/EG. Bestämmelsen gäller renrasiga nötkreatur, svin, får och getter samt hybridsvin, men inte hästdjur med tanke på de skäl som framgår

av motiveringarna till 6 § 3 mom. Vid införsel av könsceller eller embryon från hästdjur ska dock ett utlåtande uppvisas för tullen över att donatorhästen uppfyller kraven på införande i stambok, på samma sätt som vid införsel av levande djur som används för avel.

Enligt det föreslagna 4 mom. utfärdar Livsmedelssäkerhetsverket det intyg som avses i kommissionens beslut 96/509/EG om fastställande av härstamnings- och zootekniska krav för import av sperma från vissa djur. I det intyg som avses i kommissionens beslut ingår uppgifter om bl.a. donatorhandjurets ursprungliga registernummer samt uppgift om högsta antal spermadoser som kan importeras.

Enligt 5 mom. får närmare bestämmelser om utredningar som gäller införsel av djur som används för avel samt deras könceller och embryon samt om innehållet i utredningarna med tanke på olika djurarter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet på samma sätt som för närvarande. Närmare bestämmelser finns för närvarande i jord- och skogsbruksministeriets beslut 98/1997 om upplysningar som ska lämnas vid införsel av husdjursavelsmaterial och i jord- och skogsbruksministeriets förordning 47/2004 om upplysningar som ska lämnas vid införsel av hästavelsmaterial som offentliggjorts i jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling.

#### 4 kap. Myndigheter

**9 §. Jord- och skogsbruksministeriet.** Enligt den föreslagna 9 § hör den allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten och efterlevnaden av lagen om djuravelsverksamhet och Europeiska unionens lagstiftning om djuravel till jord- och skogsbruksministeriet. Motsvarande bestämmelse finns inte i gällande lagstiftning om djuravel, trots att jord- och skogsbruksministeriet har skött nämnda uppgifter under hela den tid lagen om husdjursavel har varit i kraft. En bestämmelse av motsvarande typ ingår för närvarande t.ex. i 23 § i lagen om ett system för identifiering av djur och i 5 § i gällande lag om djursjukdomar.

**10 §. Livsmedelssäkerhetsverket.** Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och utövar tillsyn över djuravelsverksamheten enligt den föreslagna 10 §. Den föreslagna uppgiften är ny för Livsmedelssäkerhetsverket. Till Livsmedelssäkerhetsverket hör redan i detta nu motsvarande uppgifter när det gäller bl.a. djursjukdomar, identifiering av djur och veterinär gränskontroll. Livsmedelssäkerhetsverket har sakkunskap när det gäller bestämmelser om djur, varför det är befogat att Livsmedelssäkerhetsverket har uppgifter som gäller planering, styrning, utveckling och tillsyn även när det gäller djuraveln.

Enligt förslaget utför Livsmedelssäkerhetsverket även uppgifter som gäller godkännande av stambokförande sammanslutningar samt tillsynsuppgifter som gäller bestämmelserna i lagen om djuravelsverksamhet på det sätt som föreskrivs i lagen om djuravelsverksamhet. Uppgiften är ny för Livsmedelssäkerhetsverket, eftersom de nämnda uppgifterna enligt gällande lag om husdjursavel och hästhushållningslag hör till jord- och skogsbruksministeriet. De aktuella uppgifterna när det gäller lagen är dock av verkställighetsnatur, som inte är av den arten att de ska skötas på ministerienivå. Livsmedelssäkerhetsverket är ett naturligt statligt centralt ämbetsverk för att sköta dessa uppgifter eftersom det redan har den sakkunskap som behövs vid skötseln av dem.

**11 §. Tullen.** Enligt den föreslagna 11 § utför tullen uppgifter i anslutning till införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon och tillsynen av dessa på samma sätt som för närvarande. Vid införsel av djur som används för avel samt deras könsceller och embryon från en annan stat än medlemsstat kontrollerar tullen bl.a. de handlingar som följer med, såsom t.ex. härstamningsbeviset.

#### 5 kap. **Tillsyn och administrativa tvångsmedel**

**12 §. Tillsyn.** Enligt det föreslagna 1 mom. utövar Livsmedelssäkerhetsverket tillsyn över de stambokförande sammanslutningarnas verksamhet när de utför de uppgifter som föreskrivs i lagen om djuravelsverksamhet.

Uppgiften är ny för Livsmedelssäkerhetsverket, då tillsynsmyndighet enligt gällande lag om husdjursavel är jord- och skogsbruksministeriet. Eftersom Livsmedelssäkerhetsverket enligt förslaget fattar beslut om godkännande av stambokförande sammanslutningar är det naturligt att Livsmedelssäkerhetsverket även utövar tillsynen över dessa sammanslutningar. Tillsynen kan rikta sig mot omständigheter som utgör förutsättningar för godkännande, samt t.ex. stambokföringen och det förfarande som ska iakttas vid denna.

Enligt 2 mom. utövas som för närvarande tillsyn över införseln av djur som används för avel och deras könsceller och embryon av tullen förutom av Livsmedelssäkerhetsverket.

Enligt det föreslagna 3 mom. får Livsmedelssäkerhetsverket anlita biträde av regionförvaltningsverken vid tillsynen. En anställd vid Livsmedelssäkerhetsverket behöver således inte själv fara till platsen för att kontrollera t.ex. lokaler som är föremål för tillsynen, utan denna uppgift kan skötas av en person som är anställd vid ett regionförvaltningsverk.

**13 §. Inspektionsrätt.** Enligt det föreslagna 1 mom. har Livsmedelssäkerhetsverket rätt att för tillsynen över stambokförande sammanslutningarnas verksamhet inspektera deras lokaler samt att av sammanslutningen eller dess representant få handlingar och uppgifter som behövs för inspektionen. Inspektioner får emellertid inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Den föreslagna begränsningen är förenlig med grundlagsutskottets utlåtandepraxis. Behövliga handlingar kan vara t.ex. sådana som anknyter till den stambokförande sammanslutningens bokföring eller bokslut samt uppgifter som gäller stambokens uppbyggnad och de uppgifter som införs i stamboken. Med handlingar avses även material som skapats eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat sätt, eftersom en stor del av materialet numera skapas med hjälp av automatisk databehandling.

Enligt 2 mom. ska den stambokförande sammanslutningen eller dess representant på Livsmedelssäkerhetsverkets begäran lämna behövlig hjälp vid inspektionen. Den stambokförande sammanslutningen ska t.ex. ge de handlingar som är föremål för granskningen

till myndigheterna samt de uppgifter som behövs om sammanslutningens sakkunskap och dess ekonomiska situation.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas vid genomförandet av en inspektion. I 39 § i förvaltningslagen finns en allmän bestämmelse om hur en inspektion genomförs och det förfarande som ska iakttas vid inspektionen.

**14 §. Återkallande av godkännande av stambokförande sammanslutning.** Om en stambokförande sammanslutning inte uppfyller förutsättningarna för godkännande eller om den underlåter att iakttä eller bryter mot vad som i lagen föreskrivs om skyldigheterna ska Livsmedelssäkerhetsverket enligt det föreslagna 1 mom. ge sammanslutningen en skriftlig uppmaning att avhjälpa bristen. En stambokförande sammanslutning ska vidta åtgärder för att avhjälpa bristen när den fått en skriftlig uppmaning. Den brist som upptäckts kan t.ex. gälla förändringar i den stambokförande sammanslutningens administrativa eller ekonomiska situation eller missförhållanden som framkommit när det gäller jämlik behandling av djurhållarna. I uppmaningen ska Livsmedelssäkerhetsverket ange en tidsfrist inom vilken den stambokförande sammanslutningen ska avhjälpa de brister, underlåtenheter eller överträdelser som har konstaterats. En motsvarande bestämmelse ingår t.ex. i 27 § i lagen om skydd för växters sundhet (702/2003) och i 82 § i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012). Avsikten med bestämmelsen är att säkerställa att bristerna avhjälps. En tidsfrist behöver emellertid inte fastställas om det är uppenbart onödigt. En sådan situation kan vara aktuell om t.ex. den stambokförande sammanslutningen avslutar sin verksamhet.

Om den stambokförande sammanslutningen inte avhjälper en brist i förutsättningarna för godkännande inom den tid som anges i uppmaningen att avhjälpa bristen ska Livsmedelssäkerhetsverket enligt 2 mom. återkalla godkännandet av sammanslutningen. Om förutsättningarna för godkännande inte uppfylls och den stambokförande sammanslutningen inte avhjälper bristen trots uppmaning är det klart att i ett sådant fall ska godkännandet återkallas. Livsmedelssäkerhetsverket

ska återkalla godkännandet för en stambokförande sammanslutning även när den stambokförande sammanslutningen inte inom utsatt tid avhjälper en underlåtenhet eller överträdelse som gäller skyldigheterna i dess verksamhet och det med avseende på helheten av de krav som ställs på sammanslutningen är fråga om ett fel eller en försummelse av väsentligt och allvarligt slag. Frågan om hur väsentligt och allvarligt felet eller försummelsen är ska bedömas från fall till fall. Ett väsentligt fel eller en väsentlig försummelse kan anknyta t.ex. till försummad stambokföring eller till oklarheter som framkommit i den.

**15 §. Förbud mot användning.** I 15 § föreskrivs om möjligheten att förbjuda att djur som används för avel och deras könsceller och embryon används vid avelsverksamhet om de inte uppfyller de krav som ställs i lagen om djuravelsverksamhet. Enligt det föreslagna 1 mom. beslutar Livsmedelssäkerhetsverket om förbudet. Enligt 11 § i gällande lag om husdjursavel fattar jord- och skogsbruksministeriet beslut i sådana ärenden, men eftersom det föreslås att verkställighetsuppgifterna i lagen om djuravelsverksamhet i huvudsak överförs till Livsmedelssäkerhetsverket är ett byte av myndighet till denna del motiverat. Förbud mot användning av djur som används för avel och deras könsceller och embryon kan bli aktuellt t.ex. i ett sådant fall att det från en annan stat än någon medlemsstat har införts sådan sperma för vars donator djur en behörig beräkning av avelsvärdet inte har gjorts.

Enligt 2 mom. har Livsmedelssäkerhetsverket av den som utövar avelsverksamhet eller importerar djur som används för avel och deras könsceller och embryon få de uppgifter som behövs för att utfärda i denna paragraf avsedda förbud, om det finns skäl att misstänka att dessa djur som används för avel eller deras könsceller och embryon inte uppfyller de krav som ställs i lagen om djuravel. Misstanke kan väckas t.ex. på grund av uppgifter som Livsmedelssäkerhetsverket fått från en annan myndighet och gälla t.ex. handlingarna för införseln eller för det donator djur som donerat könscellerna. Rätten att få uppgifter är till denna del begränsad till tillämpningsområdet för paragrafen om för-

bud mot användning av djur som används för avel och deras könsceller och embryon samt till den som utövar avelsverksamhet eller importerar djur som används för avel eller deras könsceller och embryon.

Enligt 3 *mom.* ska ett förbud vara tidsbundet om den brist som utgör grunden för förbudet är möjlig att avhjälpa. Bristen kan avhjälpas t.ex. i ett sådant fall att det finns brister i importhandlingarna och det är möjligt att komplettera en bristfällig handling. Förbudet ska upphävas utan dröjsmål när bristen har avhjälpits, vilket är befogat med tanke på rättsskyddet för den aktör som är föremål för förbudet. Det förbud som Livsmedelssäkerhetsverket har utfärdat ska även om ändring har sökts iakttas, vilket är fast praxis för ärenden med natur av säkringsåtgärd. Besvärsmyndigheten, dvs. förvaltningsdomstolen, kan dock förbjuda verkställigheten av Livsmedelssäkerhetsverkets beslut eller bestämma att verkställigheten ska avbrytas. Till sitt huvudsakliga innehåll motsvarar förslaget 11 § i den gällande lagen om husdjursavel.

Enligt 4 *mom.* får livsmedelssäkerhetsverket förena ett förbud med vite. Förslaget är motiverat eftersom endast förbud och straffbestämmelser i vissa fall inte nödvändigtvis är tillräckligt för att garantera att förbudet iakttas. En bestämmelse om vitesföreläggande finns också i 13 § i den gällande lagen om husdjursavel.

## 6 kap. Särskilda bestämmelser

**16 §.** *Register över stambokförande sammanslutningar.* Enligt det föreslagna 1 *mom.* för Livsmedelssäkerhetsverket register över de stambokförande sammanslutningarna. Registret är en del av det landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). Den lagen tillämpas på handlingar som upprättats inom jordbruks-, livsmedels- och landsbygdsnäringsförvaltningen samt på register som hänför sig till deras åligganden, om uppgifterna i handlingarna och registren hör till jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde. I lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem ingår bestämmelser om bl.a. ändamålet med informationssystemet,

struktur och innehåll, utlämnande av uppgifter och avförande av uppgifter ur informationssystemet. Enligt samma lag för Landsbygdsverket, Livsmedelssäkerhetsverket samt jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral register i informationssystemet, var och en för sitt ansvarsområde. Enligt förslaget tillämpas lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem på registret och handlingar, om inte något annat föreskrivs i lagen om djuravel. Den typ av register som avses i denna paragraf förs av Livsmedelssäkerhetsverket redan för närvarande bl.a. med stöd av bestämmelserna i lagen om djursjukdomar.

Enligt 2 *mom.* antecknas i registret över stambokförande sammanslutningar datum för godkännande av en sammanslutning som en stambokförande sammanslutning, kontaktuppgifter för den stambokförande sammanslutningen, uppgifter om vilken djurart och ras eller linje som sammanslutningen godkänts att föra stambok över samt uppgifter om nedläggning av verksamheten eller återkallande av godkännande. När det gäller hästdjur görs det i registret dessutom anteckning om i vilken medlemsstat den stambok som gäller den ursprungliga rasen förs. Enligt förslaget publicerar Livsmedelssäkerhetsverket elektroniskt en förteckning över de stambokförande sammanslutningarna, där de uppgifter som avses ovan och som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter ingår. Förslaget grundar sig på kommissionens beslut 2009/712/EG om tillämpning av rådets direktiv 2008/73/EG avseende internetbaserade informationssidor med förteckningar över anläggningar och laboratorier som godkänts av medlemsstaterna i enlighet med gemenskapens veterinärlagstiftning och avelstekniska lagstiftning. Enligt artikel 1.1 b i det beslutet av kommissionen ska medlemsstaterna upprätta en elektronisk förteckning för anläggningar på det avelstekniska området enligt kapitel 2 i bilaga II, dvs. register över sammanslutningar som för stambok eller register som motsvarar stambok. De uppgifter som ska offentliggöras i den elektroniska förteckningen nämns skilt för varje djurart i punkt 1 kapitel 2 i bilaga II. Nämda beslut av kommissionen gäller sammanslutningar som godkänts för stambokföring av renrasiga

nötkreatur, svin, får, getter, hybridsvin och registrerade hästar.

Enligt 12 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem avförs uppgifterna, fransett de undantag som nämns i paragrafen, i landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem senast tio år efter det att uppgifterna om en kund senast har behandlats. Å andra sidan ska enligt den lagen uppgifter avföras så snart det inte finns någon lagstadgad grund att behandla dem. När det gäller stambokförande sammanslutningar torde kunna konstateras att de registeruppgifter som gäller dem inte nödvändigtvis ändras under årtal efter godkännandet, om det inte sker ändringar t.ex. i kontaktuppgifterna. Uppgifter om stambokförande sammanslutningar behöver inte nödvändigtvis sparas i registret under tio år efter det att godkännandet för den stambokförande sammanslutningen har återkallats eller sammanslutningen har upphört med sin verksamhet. I det senare fallet kan uppgifterna dock inte avföras ur registret omedelbart, då det måste finnas information om vilken sammanslutning som tidigare fört stambok för den aktuella rasen och var information kan efterhöras. På grundval av det som nämnts föreslås i 3 *mom.* att ur landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem avförs de uppgifter som avses i denna paragraf ur registret tre år efter det att den stambokförande sammanslutningen har meddelat att verksamheten lagts ned eller godkännandet har återkallats. Förslaget är motiverat även med tanke på en harmonisering av lagstiftningen med tanke på de register som avses i denna paragraf, eftersom motsvarande bestämmelse ingår i 96 § i lagen om djursjukdomar som träder i kraft vid ingången av 2014 vars rättsliga grund i Europeiska unionens lagstiftning även för sin del är det kommissionens beslut 2009/712/EG som nämnts tidigare.

Enligt 4 *mom.* får närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iaktas vid registrering av uppgifter och vid publicering av förteckningen utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

**17 §. Myndigheters rätt att få uppgifter och utlämnande av uppgifter.** Paragrafen innehåller bestämmelser om Livsmedelssäkerhetsverkets rätt att få uppgifter av andra myndig-

heter och om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till andra myndigheter. I 1 *mom.* föreskrivs om Livsmedelssäkerhetsverkets rätt att trots sekretessbestämmelserna få uppgifter av en statlig myndighet, såsom ett regionförvaltningsverk eller skattemyndigheterna. De uppgifter som avses i momentet är sådana uppgifter om en stambokförande sammanslutning eller en sammanslutning som ansöker om att få föra stambok som gäller dess ekonomiska ställning och affärs- eller yrkesverksamhet eller andra betydande omständigheter som med tanke på iakttagandet av bestämmelserna i lagen om djuravelsverksamhet är nödvändiga med tanke på behandlingen av ett ärende. Eftersom en förutsättning för godkännande av en stambokförande sammanslutning är sammanslutningens ekonomiska ställning kan en betydande uppgift vara t.ex. uppgift om eventuella skattekulder.

I 2 *mom.* föreskrivs om utlämnande av sådana sekretessbelagda uppgifter som har fåtts vid utförandet av den uppgift som avses i lagen om djuravelsverksamhet. Sådana kan t.ex. vara uppgifter om den stambokförande sammanslutningens ekonomiska ställning och affärs- eller yrkeshemlighet. Trots sekretessbestämmelserna får Livsmedelssäkerhetsverket lämna ut nämnda uppgifter till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott. Förslaget motsvarar till sitt huvudsakliga innehåll gällande 14 § i lagen om husdjursavel.

Paragrafens 3 *mom.* gäller utlämnande av uppgifter som annars är sekretessbelagda och som fåtts vid verkställandet av lagen om djuravel till institutioner inom Europeiska unionen. Enligt förslaget får Livsmedelssäkerhetsverket trots sekretessbestämmelserna till ett behörigt organ inom Europeiska unionen lämna ut sådana uppgifter som behövs för att utöva tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

**18 §. Beslutsavgift.** Enligt 18 § bestämmelser om de avgifter som tas ut för beslut som Livsmedelssäkerhetsverket fattat med stöd av lagen om djuravelsverksamhet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Lagen om grunderna för avgifter till staten innehåller bestämmelser om de allmänna grunderna för när statliga myndig-

heters prestationer ska vara avgiftsbelagda och för storleken av de avgifter som uppbärs för prestationerna samt om övriga grunder för avgifterna. Enligt 4 § i den lagen ska bl.a. beslut som har fattats med anledning av en ansökan vara avgiftsbelagda, om det inte finns grundad anledning för avgiftsfrihet. Storleken på den avgift som staten tar ut ska motsvara beloppet av statens totalkostnader för prestationen (självkostnadsvärde). Enligt förslaget ska dock Livsmedelssäkerhetsverkets beslut om återkallande av godkännande av stambokförande sammanslutning och förbud mot användning av djur som används för avel och deras könsceller och embryon vara avgiftsfria.

**19 §. Handräckning.** Enligt den föreslagna 19 § bestämmelser om Livsmedelssäkerhetsverkets rätt att få handräckning vid fullgörandet av inspektion finns i polislagen (872/2011). Republikens president stadfäste den 22 juli 2011 polislagen som träder i kraft den 1 januari 2014. I och med den nya polislagen upphävs den gällande polislagen (493/1995), varför det föreslås att de hänvisningar till polislagen som görs i denna regeringsproposition görs till den polislag som träder i kraft vid ingången av 2014. En bestämmelse om erhållande av handräckning finns i 10 § i gällande lag om husdjursavel, men ordalydelsen i bestämmelsen har justerats.

**20 §. Djuravelsförseelse.** I den föreslagna 20 § föreskrivs det om djuravelsförseelse. En motsvarande bestämmelse finns i 15 § i den gällande lagen om husdjursavel. Enligt förslaget ska böter utdömas för djuravelsförseelse i tre olika situationer. För att böter ska kunna utdömas krävs det att gärningen är uppsåtlig. Böter kan utdömas för brott mot bestämmelserna om införande i stambok, utfärdande av härstamningsbevis eller identitetshandling samt förbud mot användning av djur som används för avel och deras könsceller och embryon.

**21 §. Ändringssökande.** I enlighet med 1 mom. söks ändring i ett beslut av Livsmedelssäkerhetsverket genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Beslut om godkännande av stambokförande sammanslutningar torde fattas synnerligen

sällan med beaktande av att sådana beslut har fattats för sex stambokförande sammanslutningar under den tid som lagen om husdjursavel och hästhushållningslagen har varit i kraft, dvs. 20 år. Dessutom kan det begäras att eventuella brister i ansökan kompletteras i enlighet med bestämmelserna i förvaltningslagen under den tid ärendet behandlas. Om beslutet gäller återkallande av godkännande av stambokförande sammanslutning, bör den stambokförande sammanslutningen, med tanke på sammanslutningens rättsskydd, ha möjlighet att omedelbart överklaga beslutet, eftersom återkallande av ett godkännande leder till att verksamheten upphör till den del det gäller stambokföring för rasen.

Enligt det föreslagna 2 mom. får ändring i sådana beslut av förvaltningsdomstolen som gäller beslut om återkallande av godkännande av en stambokförande sammanslutning eller beslut om förbud mot användning av djur som används för avel och deras könsceller och embryon sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Däremot får ändring i förvaltningsdomstolens beslut i andra ärenden sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Förslaget om att införa systemet med besvärstillstånds-förfarande står i linje med ett projekt som pågår vid ministeriet, inom vilket man strävar efter att utvidga systemet med rättelseyrkande och besvärstillstånd. I fråga om andra beslut än dem som gäller återkallande av godkännande av en stambokförande sammanslutning eller förbud mot användning av djur som används för avel och deras könsceller och embryon kan man anse att det med tanke på garantierna för rättsskyddet räcker med att ändring hos högsta förvaltningsdomstolen kan sökas på basis av ett besvärstillstånd.

I 3 mom. föreslås för klarhetens skull att bestämmelser om sökande av ändring i Livsmedelssäkerhetsverkets beslut om avgift finns i 11 b § i lagen om grunderna för avgifter till staten. Enligt nämnda paragraf får rättelse i ett beslut om avgift sökas hos den myndighet som har påfört avgiften, dvs. i detta fall Livsmedelssäkerhetsverket.

## 1.2 Djurskyddslagen

I förslaget till lag om djuravelsverksamhet i denna regeringsproposition ingår inte bestämmelser om utövning av artificiell reproduktion av djur, kompetenskrav för artificiell reproduktion av djur eller tillståndsplikt för artificiell reproduktion av djur. För att det även i fortsättningen ska vara möjligt att försäkra sig om kompetensen hos dem som utför artificiell reproduktion av djur, föreslås att det i djurskyddslagen införs bestämmelser som gäller detta i den nya 29 §, i stället för den 29 § som upphävdes genom lag 1430/2006. Totalrevideringen av djurskyddslagen pågår som bäst och även kompetenskraven för artificiell reproduktion av djur kan vid behov ses över på nytt i samband med totalrevideringen.

Enligt det föreslagna 1 mom. får nötkreatur, svin, får, getter och hästdjur semineras av en veterinär eller en person som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering av den aktuella djurarten ingår. För närvarande ger t.ex. yrkesexamen för seminolog kompetens för seminering av nötkreatur och svin. I fortsättningen kan en seminolog förvärva kompetens även för seminering av får och getter genom att avlägga den examensdel som gäller seminering av dessa djurarter. Vidare får enligt 1 mom. embryoöverföring på nötkreatur och hästar utföras av en person som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering samt en examensdel där krav på yrkesskicklighet för embryoöverföring på den aktuella djurarten ingår. För närvarande är det t.ex. möjligt att foga en valbar examensdel, t.ex. embryoöverföring, till yrkesexamen för seminolog.

Eftersom embryoöverföring inte görs på rävar och finnsjubb, föreslås i 2 mom. att dessa får semineras av en person som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering av den aktuella djurarten ingår. I t.ex. specialyrkesexamen för farmarmästare ingår för närvarande en del som gäller seminering av rävar.

Det föreslagna 3 mom. gäller seminering av en djurinnehavares nötkreatur, svin, får, getter, rävar och finnsjubb, dvs. i praktiken seminering av enskilda djur på djurhållningsplatsen. Sådan seminering får utföras av djur-

innehavaren och av en person som är anställd av djurinnehavaren om den som seminerar har avlagt en examensdel där krav på yrkesskicklighet för seminering av den aktuella djurarten ingår. En sådan examen kan vara t.ex. den del av yrkesexamen för skötsel och omsorg av produktionsdjur som gäller seminering av djur.

Enligt det föreslagna 4 mom. får närmare bestämmelser om krav på yrkesskicklighet för seminering och embryoöverföring för respektive djurart utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

## 1.3 Hästhushållningslagen

*Rubriken för lagen.* Det föreslås att rubriken för lagen ändras till lagen om hästtävlingar. Förslaget är motiverat på grund av att i lagen inte längre finns bestämmelser om bl.a. avel och införsel då de föreslagna ändringarna träder i kraft.

**1 §. Tillämpningsområde.** Det föreslås att tillämpningsområdet i 1 § i hästhushållningslagen ändras så att lagen tillämpas endast på tävlingsverksamhet med hästar. Eftersom, i enlighet med förslaget, de bestämmelser som gäller djuravel — hästdjuren inberäknade — sammanställs i lagen om djuravelsverksamhet, och då bl.a. bestämmelser om handlingar som gäller handeln med djur som används för avel och införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon ingår där, behövs inte längre bestämmelser om detta i hästhushållningslagen.

**2 §. Förhållande till annan lagstiftning.** Det föreslås att bestämmelsen i 2 § i hästhushållningslagen om lagens förhållande till annan lagstiftning ändras så att lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport (1055/2001) tillämpas i stället för hästhushållningslagen om den innehåller bestämmelser som avviker från hästhushållningslagen. Lagen om hästtävlingar tillämpas sålunda sekundärt i förhållande till den ovan nämnda lagen. Eftersom i lagen om hästtävlingar enligt förslaget inte längre finns bestämmelser om bl.a. omständigheter som hänför sig till avel eller införsel, är en hänvisning till lagen om djursjukdomar och djurskyddslagen inte längre nödvändig här.

**3 §. Anordnande av avelsverksamhet.** I 3 § föreskrivs om reglemente, stambok, godkännande av stambokförande sammanslutning samt återtagande av godkännande. Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom bestämmelser om nämnda frågor ingår i 3—5 och 14 § i den lag om djuravelsverksamhet som ingår i denna regeringsproposition.

**4 §. Diskrimineringsförbud.** I 4 § föreskrivs om skyldighet att registrera en häst i stamboken, om hästen uppfyller de villkor för införande i stamboken som fastställts i reglementet för hästavel. Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom bestämmelser om detta ingår i 6 § i lagen om djuravelsverksamhet.

**5 §. Tillstånd.** I 5 § föreskrivs om tillstånd för artificiell reproduktion av hästar på motsvarande sätt som i 6 § i gällande lag om husdjursavel. Eftersom det föreslås att tillståndsplikten för artificiell reproduktion slopas och att kompetenskraven för artificiell reproduktion tas in i djurskyddslagen, föreslås att paragrafen upphävs.

**6 §. Tävlingsregler.** Det föreslås att 1 mom. ändras så att de bestämmelser som gäller jord- och skogsbruksministeriets tillsynsuppgift stryks, eftersom bestämmelser om tillsyn när det gäller lagen om hästtävlingar finns i 11 §. Formuleringen av bestämmelsen om innehållet i tävlingsreglerna preciseras, men när det gäller sakinnehållet föreslås inga ändringar.

Enligt det föreslagna 2 mom. får tävlingsreglerna inte vara diskriminerande för hästar som är registrerade i en annan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för hästar som härstammar från en annan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Bestämmelsen om diskrimineringsförbud i den gällande lagen föreslås bli kompletterad med det sistnämnda diskrimineringsförbudet. Förslaget baserar sig på artikel 3.2 i direktiv 90/428/EEG och motsvarar innehållet i den.

**7 §. Tillämpning av diskrimineringsförbudet.** Det föreslås att 2 mom. ändras så att högst 20 procent av prissumman får avsättas för att trygga, utveckla och förbättra avelsverksamheten trots diskrimineringsförbudet. Procentandelen har under hela den tid häst-hushållningslagen varit i kraft varit 20 procent, vilket också är den maximiandel som

tillåts enligt artikel 4 i rådets direktiv nr 90/428/EEG.

Det föreslås att *ett nytt 3 mom.* fogas till paragrafen, enligt vilket centralorganisationerna för häst-hushållning årligen ska lämna en rapport till jord- och skogsbruksministeriet om de tävlingar som omfattas av undantaget från diskrimineringsförbudet. Centralorganisationerna ska dessutom lämna ministeriet en rapport om grunderna för fördelningen av de medel som är avsedda för att trygga, utveckla och förbättra avelsverksamheten. En centralorganisation för häst-hushållning är t.ex. Finlands Hippos rf. Förslaget baserar sig på kommissionens beslut nr 92/216/EEG och 2009/712/EG. Även om bestämmelsen är ny på lagnivå, har centralorganisationerna också hittills lämnat de nämnda uppgifterna till jord- och skogsbruksministeriet med stöd av kommissionens beslut, och uppgiften är därmed inte ny för dem.

**8 §. Handel med avelshästar.** I 8 § föreskrivs om säljarens skyldighet att ge köparen avelshästens registreringsbevis eller ursprungsintyg när avelshästar, embryon, spermier och äggceller från dessa säljs på ett sätt som i sak motsvarar 7 § i lagen om husdjursavel. Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom bestämmelser om detta föreslås ingå i 7 § i lagen om djuravelsverksamhet.

**9 §. Import och export av hästar.** Enligt 9 § meddelar jord- och skogsbruksministeriet närmare föreskrifter om import och export av hästar samt embryon, spermier och äggceller från dessa. Det föreslås att paragrafen upphävs som obehövlig eftersom bestämmelser om införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon finns i 8 § i lagen om djuravelsverksamhet.

**11 §. Myndigheter.** Det föreslås att 11 § 1 mom. ändras att motsvara det föreslagna tillämpningsområdet för lagen så att jord- och skogsbruksministeriet övervakar tävlingsverksamheten med hästar, på samma sätt som för närvarande. Eftersom det i lagen om hästtävlingar inte längre föreskrivs om avel, införsel och export samt handel, slopas denna av ministeriets övervakningsuppgifter.

Ordalydelsen i 2 mom. preciseras så att bestämmelser om jord- och skogsbruksministeriets rätt att vid behov få handräckning vid

fullgörandet av inspektion finns i polislagen (872/2011). Hänvisningen till polislagens nummer ändras till numret på den polislag som träder i kraft vid ingången av 2014. Några ändringar i sak föreslås inte i momentet.

Paragrafens 3 mom. upphävs, eftersom det efter de föreslagna ändringarna inte längre föreskrivs om import och artificiell reproduktion i lagen om hästtävlingar.

**12 §. Granskningsrätt.** Det föreslås att 12 § ändras så att jord- och skogsbruksministeriet har rätt att av den som ordnar hästtävlingar eller av en representant för denne få de handlingar och uppgifter som krävs för tillsynen samt rätt att utföra inspektion i dennes lokaler. Bestämmelsen är nödvändig för att ministeriet ska kunna sköta sin tillsynsuppgift. Inspektioner får emellertid inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Med handlingar avses även material som skapats eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat sätt.

**13 §. Olaga import.** Det föreslås att 13 § upphävs eftersom det inte längre föreskrivs om import av hästar eller könsceller och embryon från dem i hästhushållningslagen. Bestämmelser om detta ingår i den föreslagna lagen om djuravelsverksamhet.

**15 §. Hästtävlingförseelse.** Det föreslås att 15 § ändras så att den motsvarar det föreslagna tillämpningsområdet för lagen så att den som uppsåtligen gör sig skyldig till den diskriminering som avses i 6 och 7 § kan för hästtävlingförseelse dömas till böter. Bestämmelserna i 6 och 7 § gäller regler för hästtävlingar och till denna del ingår redan nu straffbestämmelser i den gällande hästhushållningslagen. Ur straffbestämmelserna stryks de straffbestämmelser som gäller artificiell reproduktion och införsel, eftersom det efter de föreslagna ändringarna inte längre föreskrivs om detta i lagen om hästtävlingar.

**16 §. Arvoden och ersättningar.** Bestämmelsen i 16 § om den ersättning för övervakningsuppgifter som kan betalas till anställda inom centralorganisationerna för hästhushållning föreslås bli upphävd, eftersom nämnda uppgift för centralorganisationerna för hästhushållning eller dess anställda inte

ingår i lagen om hästtävlingar efter de föreslagna ändringarna.

Dessutom föreslås att *rubrikerna för 2, 3 och 5 kap.* slopas, eftersom de paragrafer som ingår i dem upphävs.

## 2 Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

Genom den föreslagna lagen om djuravelsverksamhet upphävs lagen om husdjursavel (794/1993).

Med stöd av övergångsbestämmelserna i lagen om djuravelsverksamhet eller lagen om ändring av hästhushållningslagen förblir ett beslut om godkännande av stambokförande sammanslutning som fattats med stöd av lagen om husdjursavel eller hästhushållningslagen fortsättningsvis i kraft. I praktiken innebär detta att de för närvarande godkända stambokförande sammanslutningarnas verksamhet fortsätter utan avbrott och de behöver inte ansöka om nytt godkännande hos Livsmedelssäkerhetsverket.

Enligt övergångsbestämmelsen i djurskyddslagen berättigar tillstånd för utövande av artificiell reproduktion av djur som beviljats med stöd av lagen om husdjursavel eller hästhushållningslagen fortsatt rätt till utövande av artificiell reproduktion av djur i enlighet med tillståndet när ändringen av djurskyddslagen träder i kraft. Om en djurinnehavare har tillstånd att t.ex. seminera nötkreatur på djurhållningsplatsen, kan personen fortsättningsvis utföra denna seminering av nötkreatur efter att ändringen av djurskyddslagen trätt i kraft och trots den föreslagna bestämmelsen i djurskyddslagen om kompetens för artificiell reproduktion av djur.

På ansökningar som har blivit anhängiga före lagen om djuravelsverksamhet och ändringen av hästhushållningslagen trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen om djuravelsverksamhet. Om t.ex. en ansökan om godkännande som stambokförande sammanslutning är anhängig slutförs behandlingen av ärendet vid jord- och skogsbruksministeriet där även beslutet om ansökan ska godkännas eller avslås fattas.

### 3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Genom den lag om djuravelsverksamhet som ingår i regeringspropositionen upphävs lagen om husdjursavel, som sett ur grundlagens synvinkel ansetts som problematisk. I lagen om husdjursavel ingår många bemyndiganden att genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet utfärda närmare föreskrifter än de som ingår i lagen. Dessutom finns det t.ex. inte någon grundläggande bestämmelse i lagen när det gäller införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon, utan bestämmelserna om införsel av dessa ingår endast i det beslut som jord- och skogsbruksministeriet fattat i ärendet. I lagen om djuravelsverksamhet lyfts sådana bestämmelser upp på lagnivå som för närvarande finns endast på jord- och skogsbruksministeriets besluts- och författningsnivå, trots att en grundläggande bestämmelse på lagnivå ur grundlagens synvinkel sett är en förutsättning. Bemyndigandena i lagen om husdjursavel uppfyller inte heller förutsättningarna i 80 § i grundlagen och grundlagsutskottets utlåtanden att bestämmelser om bemyndigande genom lag ska vara exakta och noggrant avgränsade (t.ex. GrUU 25/2005 rd, GrUU 37/2005 rd och GrUU 34/2009 rd). I förslaget till lag om djuravelsverksamhet har uppmärksamhet fästs vid en exakt och noggrann avgränsning av bemyndigandena och efter att den lagen trätt i kraft finns det i den lagstiftning som gäller djuravel inte längre kvar mycket öppet formulerade bemyndiganden att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet eller jord- och skogsbruksministeriet.

När det gäller tillämpningsområdet för lagen om djuravelsverksamhet föreslås att det genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om vilka djurarter som omfattas av tillämpningsområ-

det för lagen. Jord- och skogsbruksministeriets befogenhet att utfärda förordningar är begränsad så att en förordning kan utfärdas av ministeriet med beaktande vad som Europeiska unionens lagstiftning om djuravel eller den nationella lagstiftningen om djursjukdomar, zoonoser, djurskydd och jordbruksstöd förutsätter. Till denna del följer förslaget bestämmelserna i lagen om ett system för identifiering av djur och i bestämmelsen har grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 34/2009 rd) i samband med behandlingen av lagen om ett system för identifiering av djur om en behörig och godtagbar reglering som den föreslagna beaktats.

När det gäller bestämmelsen om granskningsrätt har grundlagsutskottets utlåtandep Praxis om begränsningen av granskningen beaktats på så sätt att en inspektion inte får utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur (t.ex. GrUU 5/2010 rd, GrUU 15/2008 rd och GrUU 18/2006 rd) samt om behovet av en hänvisning till 39 § i förvaltningslagen (t.ex. GrUU 5/2010 rd). Dessutom har grundlagsutskottets ståndpunkt beaktats i fråga om det att det inte längre finns skäl att i princip förhålla sig restriktivt till en utvidgning av systemet med besvärstillstånd (GrUU 32/2012 rd).

När propositionen beretts har den utvärdering av författningsnivån som helhet som förutsätts i grundlagsutskottets utlåtanden beaktats och vikt har fästs vid aktörernas rättsskydd samt vid att regleringen står i rätt proportion till det mål som eftersträvas. Propositionen syftar uttryckligen till att eliminera de till grundlagen anknyttande problem som förekommer i den lagstiftning som gäller djuravel.

Statsrådet anser att de föreslagna lagarna kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

## 1.

**Lag****om djuravelsverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

**Allmänna bestämmelser**

1 §

*Tillämpningsområde*

I denna lag föreskrivs om stamböcker för avelsdjur och om stambokförande sammanslutningar, om handlingar som gäller djur som används för avel och deras könsceller och embryon samt om införsel av dessa. Det som i denna lag bestäms om stamböcker gäller även register som motsvarar stamböcker.

Bestämmelser om vilka djurarter det förs stambok över samt bestämmelser om för vilka djurarters del denna lag gäller de handlingar som rör djur som används för avel och deras könsceller och embryon och införseln av dessa utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med beaktande av vad som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning om djuravel eller den nationella lagstiftningen om djursjukdomar, zoonoser, djurskydd och jordbruksstöd.

2 §

*Förhållande till annan lagstiftning*

Om djurskyddslagen (247/1996), lagen om djursjukdomar (441/2013) eller lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010) innehåller bestämmelser som avviker från denna lag, tillämpas de i stället för denna lag.

2 kap.

**Godkännande av stambokförande sammanslutning, reglemente och stambok**

3 §

*Godkännande av en stambokförande sammanslutning*

På ansökan kan Livsmedelssäkerhetsverket som stambokförande sammanslutning för en ras som nämns i en förordning som utfärdats med stöd av 1 § godkänna en offentligt eller privaträttslig sammanslutning som har tillräcklig sakkännedom och administrativa och ekonomiska förutsättningar för att effektivt sköta uppgiften som stambokförare. Den stambokförande sammanslutningen ska dessutom ha tillgång till uppgifter om ett tillräckligt antal djur med tanke på genomförande av ett avelsprogram som är inriktat på förbättring eller bevarande av rasen i fråga.

Till ansökan om godkännande ska det fogas utredning om de omständigheter som avses i 1 mom. och ett förslag till reglemente för rasen eller linjen. Om ansökan gäller stamboksföring av djur som hör till en ras för vilken stambok som gäller den ursprungliga rasen har godkänts, ska sökanden dessutom visa att sökanden iakttar de principer som fastställts av den stambokförande sammanslutning som för stambok över den ursprungliga rasen. Till ansökan ska det dessutom fogas en utredning över hur man säkerställer att djurhållarna behandlas jämnt vid stamboksföringen.

En sökande som uppfyller förutsättningarna för godkännande ska godkännas som stambokförande sammanslutning för rasen i fråga. Ansökan kan dock avslås, om någon annan sammanslutning redan har godkänts som stambokförande sammanslutning för den rasen och ett godkännande av sökanden skulle kunna äventyra förbättrandet eller bevarandet av rasen eller verksamheten för den stambokförande sammanslutning som tidigare har godkänts, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Ansökan om godkännande som stambokförande sammanslutning för en namngiven ras av hästdjur kan dessutom avslås, om hästdjur av den rasen kan införas i en stambok som förs av en sammanslutning i Finland som tidigare har godkänts som stambokförare och som iakttar de principer som fastställts av den sammanslutning som för stambok över den ursprungliga rasen i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat som vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om verksamheten på Europeiska unionens inre marknad jämföras med medlemsstater i Europeiska unionen enligt ett avtal som ingåtts mellan Europeiska unionen och staten i fråga (medlemsstat).

Stambokförande sammanslutningar är skyldiga att utan dröjsmål underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om väsentliga förändringar i sin verksamhet.

Närmare bestämmelser om grunderna för godkännande av stambokförande sammanslutningar samt om det förfarande som ska iakttas vid godkännandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

#### 4 §

##### *Reglemente*

En stambokförande sammanslutning ska göra upp ett reglemente enligt ras eller linje. I reglementet ska följande ingå:

- 1) en utredning över avelsmålen för rasen eller linjen i fråga,
- 2) en definition av rasens eller linjens särdrag,
- 3) uppgifter om de system som används vid individualisering av djuren, vid bestämning

av djurens härstamning samt vid utnyttjande av uppgifterna om avkastning och resultat,

4) uppgifter om stambokens uppbyggnad och indelning,

5) en utredning över de grunder på vilka djur införs i stamboken,

6) uppgifter om de bedömningsmetoder som används vid bestämmandet av de grundläggande målen för ett djurs avelsvärde eller urval.

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner reglementet när verket beslutar om godkännande av den stambokförande sammanslutningen. Ändringar i reglementet ska godkännas av Livsmedelssäkerhetsverket innan det ändrade reglementet tas i bruk.

Närmare bestämmelser om innehållet i ett reglemente får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

#### 5 §

##### *Stambok och förande av stambok*

Godkända stambokförande sammanslutningar ska föra stambok.

En stambok ska innehålla uppgifter som är väsentliga med tanke på identifieringen av ett djur, uppgifter om djurets härstamning och uppgifter som beskriver djurets avelsvärde eller prestationer.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som för respektive djurart ska antecknas i stamboken får meddelas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

#### 6 §

##### *Införande av djur i stambok*

Ett djur ska på ansökan införas i stamboken, om djuret uppfyller de krav som ställs på rasen i reglementet.

I stamboken ska på ansökan även införas ett djur som enligt bestämmelserna i Europeiska unionens lagstiftning om djuravel har införts i den aktuella rasens eller linjens stambok i någon annan medlemsstat.

Närmare bestämmelser om införande i stambok för respektive djurart får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

## 3 kap.

**Handlingar som gäller djur som används för avel och deras könsceller och embryon samt införsel av dessa**

## 7 §

*Härstamningsbevis och identitetshandling*

När avelsdjur eller deras könsceller eller embryon säljs, köps eller förmedlas eller överlåts utan vederlag inom en medlemsstat eller från en medlemsstat till en annan eller förs in till Finland från någon annan stat än en medlemsstat ska de åtföljas av ett härstamningsbevis eller en identitetshandling som uppfyller de krav som ställs i Europeiska unionens lagstiftning.

Det är de stambokförande sammanslutningarna som ska utfärda härstamningsbevis och identitetshandlingar. Ett härstamningsbevis för könsceller eller embryon får dock utifrån de uppgifter som en stambokförande sammanslutning har gett utfärdas av en i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning om djurhälsa godkänd aktör som bedriver artificiell reproduktion.

Närmare bestämmelser om innehållet i härstamningsbevis utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

## 8 §

*Införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon*

Vid införsel av andra levande djur som används för avel än hästdjur till Finland från någon annan stat än en medlemsstat ska djuret vara infört i en stambok som förs av en i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning om djuravel godkänd stambokförande sammanslutning som är verksam i någon annan stat än en medlemsstat.

Vid införsel av levande djur som används för avel till Finland från någon annan stat än en medlemsstat ska för tullen uppvisas djurets härstamningsbevis eller identitetshandling, bevis över att djuret kommer att införas i stambok eller utlåtande över att kraven för

införande av djuret i stambok uppfylls samt uppgift om det som avses i 1 mom. Om ett djur som används för avel är dräktigt när det förs in, ska dessutom ett intyg över dräktigheten uppvisas för tullen.

Vid införsel av könsceller eller embryon från djur som används för avel till Finland från någon annan stat än en medlemsstat ska dessutom härstamningsbevis för könscellerna eller embryona samt behövlig utredning över bedömningen av donatordjuret uppvisas för tullen. Vid införsel av könsceller eller embryon från andra djur som används för avel än hästdjur ska för tullen dessutom uppvisas utredning över att donatordjuret är infört i en stambok som förs av en i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning om djuravel godkänd stambokförande sammanslutning som är verksam i någon annan stat än en medlemsstat. Vid införsel av könsceller eller embryon från hästdjur ska ett utlåtande över att donatorhästen uppfyller kraven på införande i stambok uppvisas för tullen.

Livsmedelssäkerhetsverket utfärdar det intyg som avses i kommissionens beslut 96/509/EG om fastställande av härstamnings- och zootekniska krav för import av sperma från vissa djur.

Närmare bestämmelser om utredningar som gäller införsel av djur som används för avel samt deras könsceller och embryon samt om innehållet i utredningarna med tanke på olika djurarter får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

## 4 kap.

**Myndigheter**

## 9 §

*Jord- och skogsbruksministeriet*

Den allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten och efterlevnaden av denna lag och Europeiska unionens lagstiftning om djuravel hör till jord- och skogsbruksministeriet.

## 10 §

*Livsmedelssäkerhetsverket*

Livsmedelssäkerhetsverket planerar, styr, utvecklar och utövar tillsyn över djuravelsverksamheten. Livsmedelssäkerhetsverket utför dessutom uppgifter som gäller godkännande av sammanslutningar som för stambok samt tillsynsuppgifter som gäller denna lag så som föreskrivs nedan.

## 11 §

*Tullen*

Tullen utför uppgifter som gäller införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon och tillsynen av denna så som föreskrivs nedan.

## 5 kap.

**Tillsyn och administrativa tvångsmedel**

## 12 §

*Tillsyn*

Livsmedelssäkerhetsverket utövar tillsyn över de stambokförande sammanslutningarnas verksamhet när de utför de uppgifter som föreskrivs i denna lag.

Tillsyn över införseln av djur som används för avel samt deras könsceller och embryon utövas förutom av Livsmedelssäkerhetsverket även av tullen.

Livsmedelssäkerhetsverket får anlita biträde av regionförvaltningsverken vid tillsynen.

## 13 §

*Inspektionsrätt*

Livsmedelssäkerhetsverket har rätt att för tillsynen över stambokförande sammanslutningarnas verksamhet inspektera deras lokaler samt att av sammanslutningen eller dess representant få handlingar och uppgifter som behövs för inspektionen. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Med hand-

lingar avses även material som skapats eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat sätt.

Den stambokförande sammanslutningen eller dess representant ska på Livsmedelssäkerhetsverkets begäran lämna behövlig hjälp vid inspektionen.

Vid en inspektion ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

## 14 §

*Återkallande av godkännande av stambokförande sammanslutning*

Om en stambokförande sammanslutning inte uppfyller förutsättningarna för godkännande eller om den underlåter att iaktta eller bryter mot vad som i denna lag föreskrivs om skyldigheterna i verksamheten i fråga, ska Livsmedelssäkerhetsverket ge sammanslutningen en skriftlig uppmaning att avhjälpa bristen. I uppmaningen ska Livsmedelssäkerhetsverket ange en tidsfrist inom vilken den stambokförande sammanslutningen ska avhjälpa de brister, underlåtenheter och överträdelse som har konstaterats, om inte en tidsfrist är uppenbart onödig.

Om den stambokförande sammanslutningen inte avhjälper en brist i förutsättningarna för godkännande inom den tid som anges i uppmaningen att avhjälpa bristen, ska Livsmedelssäkerhetsverket helt eller delvis återkalla godkännandet av sammanslutningen. Livsmedelssäkerhetsverket ska helt eller delvis återkalla godkännandet även när den stambokförande sammanslutningen inte inom utsatt tid avhjälper en underlåtenhet eller överträdelse som gäller skyldigheterna i dess verksamhet och det med avseende på helheten av de krav som ställs på sammanslutningen är fråga om ett fel eller en försumelse av väsentligt och allvarligt slag.

## 15 §

*Förbud mot användning*

Livsmedelssäkerhetsverket kan förbjuda användningen av djur som används för avel och deras könsceller och embryon vid avels-

verksamhet, om de inte uppfyller de krav som ställs i denna lag.

Livsmedelssäkerhetsverket har rätt att av den som utövar avelsverksamhet eller importerar djur som används för avel samt deras könsceller och embryon få de uppgifter som behövs för att utfärda i denna paragraf avsedda förbud, om det finns skäl att misstänka att dessa djur som används för avel samt deras könsceller och embryon inte uppfyller de krav som ställs i denna lag.

Ett förbud ska vara tidsbundet, om den brist som utgör grunden för förbudet är möjlig att avhjälpa. Förbudet ska upphävas utan dröjsmål när bristen har avhjälpats. Förbudet ska iakttas även om ändring har sökts, om inte besvärmyndigheten förbjuder verkställigheten av beslutet eller bestämmer att verkställigheten ska avbrytas.

Livsmedelssäkerhetsverket får förena ett förbud med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

## 6 kap.

### Särskilda bestämmelser

#### 16 §

##### *Register över stambokförande sammanslutningar*

Livsmedelssäkerhetsverket för register över de stambokförande sammanslutningarna. Registret är en del av landsbygdsnäringsens informationssystem, som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). Den lagen tillämpas på registret och på handlingar, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I registret antecknas datum för godkännande av en sammanslutning som stambokförande sammanslutning, kontaktuppgifter för den stambokförande sammanslutningen, uppgifter om vilken djurart eller ras och linje som sammanslutningen godkänts att föra stambok över samt uppgifter om nedläggning av verksamheten eller återkallande av godkännande. När det gäller stambok som förs över hästdjur görs det i registret dessutom en anteckning om i vilken medlemsstat den

stambok som gäller den ursprungliga rasen förs. Livsmedelssäkerhetsverket publicerar elektroniskt en förteckning över de stambokförande sammanslutningarna, där ovan avsedda uppgifter, som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter, ingår.

Med avvikelse från det som föreskrivs om avförande av uppgifter ur landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem i 12 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem, avförs de uppgifter som avses i denna paragraf ur registret tre år efter det att den stambokförande sammanslutningen har meddelat att verksamheten lagts ned eller godkännandet har återkallats.

Närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iakttas vid registrering av uppgifter och vid publicering av förteckningen får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

#### 17 §

##### *Myndigheters rätt att få uppgifter och utlämnande av uppgifter*

Livsmedelssäkerhetsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att av en statlig myndighet få sådana uppgifter om en stambokförande sammanslutning, eller om en sammanslutning som ansöker om att få föra stambok, som gäller sammanslutningens ekonomiska ställning och affärs- eller yrkesverksamhet eller andra betydande omständigheter som med tanke på iakttagandet av bestämmelserna i denna lag är väsentliga med tanke på behandlingen av ärenden som avses i denna lag.

Sådana uppgifter om ekonomisk ställning och affärs- eller yrkeshemlighet som gäller en stambokförande sammanslutning, eller en sammanslutning som ansöker om att få föra stambok, och som har fåtts vid utförandet av vad som föreskrivs i denna lag får trots sekretessbestämmelserna lämnas ut till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott.

Trots sekretessbestämmelserna får Livsmedelssäkerhetsverket till ett behörigt organ inom Europeiska unionen lämna ut sådana uppgifter som annars är sekretessbelagda,

som har fått vid verkställandet av denna lag och som behövs för att utöva tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

## 18 §

*Beslutsavgift*

Bestämmelser om de avgifter som tas ut för beslut som Livsmedelssäkerhetsverket fattat med stöd av denna lag finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Beslut som avses i 14 och 15 § är avgiftsfria.

## 19 §

*Handräckning*

Bestämmelser om Livsmedelssäkerhetsverkets rätt att få handräckning vid fullgörandet av inspektion finns i polislagen (872/2011).

## 20 §

*Djuravelsförseelse*

Den som uppsåtligen bryter mot bestämmelsen i 6 § om införande i stambok, bestämmelsen i 7 § 2 mom. om utfärdande av härstamningsbevis eller identitetshandling eller det förbud som avses i 15 §, ska för djuravelsförseelse dömas till böter.

## 21 §

*Ändringsökande*

Ändring i Livsmedelssäkerhetsverkets beslut får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i sådana beslut av förvaltningsdomstolen som gäller beslut som avses i 14 och 15 § får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ändring i förvaltningsdomstolens beslut i andra ärenden får sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Bestämmelser om sökande av ändring i Livsmedelssäkerhetsverkets beslut om avgifter till staten.

## 22 §

*Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 20 .  
Genom denna lag upphävs lagen om husdjursavel (794/1993).

## 23 §

*Övergångsbestämmelser*

Beslut om godkännande av stambokförande sammanslutning som fattats med stöd av lagen om husdjursavel förblir i kraft.

På ansökningar som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

## 2.

**Lag****om ändring av djurskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
*fogas* till djurskyddslagen (247/1996) en ny 29 §, i stället för den 29 § som upphävts genom lag 1430/2006, som följer:

## 29 §

*Behörighet för artificiell reproduktion av djur*

Nötkreatur, svin, får, getter och hästdjur får seminaras av den som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminarer av djurarten i fråga ingår. Embryoöverföring på nötkreatur och hästdjur får utföras av den som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminarer ingår samt en anknytande examensdel där krav på yrkesskicklighet för embryoöverföring på djurarten i fråga ingår.

Rävar och finnsjubb får seminaras av den som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminarer av djurarten i fråga ingår.

Nötkreatur, svin, får, getter, rävar och finnsjubb hos en djurinnehavare får seminaras av djurinnehavaren och av dennes anställda, förutsatt att den som seminarar har avlagt en examensdel där krav på yrkesskicklighet för seminarer av djurarten i fråga ingår.

Närmare bestämmelser om krav på yrkesskicklighet för seminarer och embryoöverföring för respektive djurart får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Sådana tillstånd för utövande av artificiell reproduktion av djur som beviljats med stöd av lagen om husdjursavel (794/1993) eller hästhushållningslagen (796/1993) ger rätt att fortsätta med att utöva artificiell reproduktion av djur i enlighet med tillståndet också när denna lag har trätt i kraft.

## 3.

**Lag****om ändring av hästhushållningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i hästhushållningslagen (796/1993) rubriken för 2 kap., 3 och 4 §, samt rubriken för 3 kap., samt 5 §, rubriken för 5 kap., samt 8, 9, 13 och 16 §, av dem 5 § sådan den lyder i lag 641/1996 samt 9 och 13 § sådana de lyder i lag 1208/1994, *ändras* rubriken för lagen, 1, 2 och 6 §, 7 § 2 mom., samt 11, 12 och 15 §, av dem 1 § sådan den lyder i lag 1208/1994, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1208/1994 och 15 § sådan den lyder i lagarna 730/1995 och 670/1999, samt *fogas* till 7 § ett nytt 3 mom. som följer:

**Lag****om hästtävlingar**

## 1 §

*Tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på tävlingsverksamhet med hästdjur, nedan *hästar*.

## 2 §

*Förhållande till annan lagstiftning*

Om lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport (1055/2001) innehåller bestämmelser som avviker från denna lag, tillämpas de i stället för denna lag.

## 6 §

*Tävlingsregler*

Tävlingsreglerna ska innehålla maximier eller minimikraven för deltagande i en tävling,

bedömningen vid tävlingen samt de pris som kan vinnas i tävlingen.

Tävlingsreglerna får inte vara diskriminerande för hästar som är registrerade i andra medlemsstater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för hästar som härstammar från andra medlemsstater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

## 7 §

*Tillämpning av diskrimineringsförbudet*

-----  
Trots diskrimineringsförbudet får högst 20 procent av prissumman avsättas för att trygga, utveckla och förbättra avelsverksamheten.

Centralorganisationerna för hästhushållning ska årligen lämna en rapport till jord- och skogsbruksministeriet om de tävlingar som avses i 1 mom. och om grunderna för fördelningen av de medel som avses i 2 mom.

## 11 §

*Myndigheter*

Jord- och skogsbruksministeriet övervakar tävlingsverksamheten med hästar.

Bestämmelser om jord- och skogsbruksministeriets rätt att vid behov få handräckning vid fullgörandet av inspektion finns i polislagen (872/2011).

## 12 §

*Inspektionsrätt*

Jord- och skogsbruksministeriet har rätt att av den som ordnar hästtävlingar eller av en representant för denne få de handlingar och uppgifter som krävs för tillsynen samt rätt att utföra inspektion i dennes lokaler. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som an-

vänds för boende av permanent natur. Med handlingar avses även material som skapats eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat sätt.

## 15 §

*Hästtävlingförseelse*

Den som uppsåtligen gör sig skyldig till diskriminering enligt 6 eller 7 § ska för hästtävlingförseelse dömas till böter.

-----  
Denna lag träder i kraft den 20 .

Beslut om godkännande av stambokförande sammanslutning som fattats före ikraftträdande av denna lag förblir i kraft.

På ansökningar som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 24 oktober 2013

**Statsministers ställföreträdare, finansminister**

**JUTTA URPIAINEN**

Jord- och skogsbruksminister *Jari Koskinen*

*Bilaga  
Parallelltext*

2.

## Lag

### om ändring av djurskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut fogas till djurskyddslagen (247/1996) en ny 29 §, i stället för den 29 § som upphävts genom lag 1430/2006, som följer:

*Gällande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

29 §

#### ***Behörighet för artificiell reproduktion av djur***

*Nötkreatur, svin, får, getter och hästdjur får semineras av den som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering av djurarten i fråga ingår. Embryoöverföring på nötkreatur och hästdjur får utföras av den som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering ingår samt en anknytande examensdel där krav på yrkesskicklighet för embryoöverföring på djurarten i fråga ingår.*

*Rävar och finnsjubb får semineras av den som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering av djurarten i fråga ingår.*

*Nötkreatur, svin, får, getter, rävar och finnsjubb hos en djurinnehavare får semineras av djurinnehavaren och av dennes anställda, förutsatt att den som seminerar har avlagt en examensdel där krav på yrkesskicklighet för seminering av djurarten i fråga ingår.*

*Närmare bestämmelser om krav på yrkesskicklighet för seminering och embryoöverföring för respektive djurart får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.*

*Denna lag träder i kraft den 20 .*

*Sådana tillstånd för utövande av artificiell reproduktion av djur som beviljats med stöd av lagen om husdjursavel (794/1993) eller hästhushållningslagen (796/1993) ger rätt att*

*fortsätta med att utöva artificiell reproduktion av djur i enlighet med tillståndet också när denna lag har trätt i kraft.*

3.

## Lag

### om ändring av hästhushållningslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i hästhushållningslagen (796/1993) rubriken för 2 kap., 3 och 4 §, rubriken för 3 kap., 5 §, rubriken för 5 kap., 8, 9, 13, 16 och 19 §,  
av dem 5 § sådan den lyder i lag 641/1996 samt 9 och 13 § sådana de lyder i lag 1208/1994,  
*ändras* rubriken för lagen, 1, 2 och 6 §, 7 § 2 mom., 11, 12 samt 15 §,  
av dem 1 § sådan den lyder i lag 1208/1994, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1208/1994 och 15 § i lagarna 730/1995 och 670/1999, samt  
*fogas* till 7 § ett nytt 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

#### Hästhushållningslagen

#### Lag

#### om hästtävlingar

1 §

1 §

*Tillämpningsområde*

*Tillämpningsområde*

*Denna lag tillämpas på förädling av och tävlingsverksamhet med hästdjur (nedan hästar) samt behandling av, handel med, import och export av hästar och embryon, spermier och äggceller från dessa.*

*Denna lag tillämpas på tävlingsverksamhet med hästdjur, nedan hästar.*

2 §

2 §

*Förhållande till annan lagstiftning*

*Förhållande till annan lagstiftning*

Utan hinder av denna lag tillämpas dock 1) lagen om djursjukdomar (55/80),

*Om lagen om användning av avkastningen av toospel för främjande av hästuppfödning*

## Gällande lydelse

## Föreslagen lydelse

2) djurskyddslagen (91/71) och  
3) lotterilagen (491/65) om anskaffning av  
medel för främjande av hästuppfödning och  
hästsport.

och hästsport (1055/2001) innehåller be-  
stämmelser som avviker från denna lag, till-  
lämpas de i stället för denna lag.

2 kap.

(upphävs)

***Avelsverksamhet***

3 §

(upphävs)

***Anordnande av avelsverksamhet***

För registreringen av uppgifter som gäller  
hästars härstamning och avelsvärde kan  
stamböcker eller motsvarande register (stam-  
bok) upprättas. Ett samfund som utövar  
avelsverksamhet (avelsorganisation) och som  
godkänts av jord- och skogsbruksministeriet  
eller en myndighet som utses av ministeriet  
får vara stambokförare.

Samfund skall godkännas som stambokfö-  
rare, om de på ett behörigt sätt sköter regi-  
streringen av uppgifter om hästar och främ-  
jar avelsverksamheten samt uppfyller de öv-  
riga villkor för godkännande som bestämts av  
jord- och skogsbruksministeriet. Godkännan-  
det kan återtas om förutsättningarna för ett  
godkännande inte längre finns eller om orik-  
tiga eller vilseledande uppgifter har lämnats  
om samfundets verksamhet.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar  
närmare föreskrifter om förutsättningarna för  
stambokföringen och om godkännande av  
avelsorganisationer. Ministeriet fastställer  
reglementen för hästavel på framställning av  
en avelsorganisation. I reglementet bestäms  
om definitioner av en hästs genetiska värde,  
villkor för att en häst skall bli godkänd för in-  
förande i en stambok samt om registrerings-  
bevis och ursprungsintyg.

4 §

(upphävs)

***Diskrimineringsförbud***

En stambokförare får inte vägra registrera  
en häst, om hästen uppfyller de villkor för in-  
förande i stamboken som fastställts i regle-  
mentet för hästavel.

3 kap.

(upphävs)

**Artificiell reproduktion**

5 §

(upphävs)

**Tillstånd**

Artificiell reproduktion av hästar får utövas enbart med tillstånd av jord- och skogsbruksministeriet eller på villkor som det fastställts. Med artificiell reproduktion avses seminverksamhet eller embryoöverföring. Med seminverksamhet avses insamling, hantering och förvaring av sperma samt seminering av hästar. Med embryoöverföring avses insamling, hantering och förvaring av embryon eller äggceller samt överföring av dem från ett djur till ett annat. Ministeriet kan bestämma att vissa åtgärder i anslutning till seminverksamheten eller embryoöverföringen också var för sig är tillståndspliktiga.

Tillstånd beviljas för viss tid, högst fem år. Tillståndet kan återkallas om verksamheten inte längre uppfyller villkoren för beviljande av tillstånd eller krav som ställts i eller med stöd av lagen om djursjukdomar om tillståndsvillkoren inte iakttas eller om oriktiga eller vilseledande uppgifter har lämnats om verksamheten.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om de krav som skall iakttas vid artificiell reproduktion och om villkoren för erhållande av tillstånd. Kraven kan gälla de avelsmässiga målen, lokaliteterna och yrkesskickligheten. Dessutom skall ministeriets veterinär- och livsmedelsavdelnings föreskrifter om kvaliteten på könsceller och embryon, bekämpningen av djursjukdomar samt anordnandet av verksamhet i anslutning härtill iakttas.

6 §

**Tävlingsregler**

Jord- och skogsbruksministeriet har som uppgift att övervaka att de regler som gäller hästtävlingar inte strider mot stadgandena som gäller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och andra internationella

6 §

**Tävlingsregler**

Tävlingsreglerna ska innehålla *maximi- eller minimikraven för deltagande i en tävling, bedömningen vid tävlingen samt de pris som kan vinnas i tävlingen.*

## Gällande lydelse

## Föreslagen lydelse

avtal som Finland har godkänt. Reglerna skall gälla maximi- eller minimikraven för deltagande i tävlingarna, bedömningen vid tävlingarna samt de pris som kan uppkomma genom tävlingarna.

Tävlingsreglerna får inte vara diskriminerande för hästar registrerade i Finland eller, med undantag av vad som stadgas i 7 §, någon annanstans inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

7 §

## Tillämpning av diskrimineringsförbudet

Utan hinder av diskrimineringsförbudet får den del av prissumman som jord- och skogsbruksministeriet fastställer avsättas för att trygga, utveckla och förbättra avelsverksamheten

5 kap.

**Handel**

8 §

**Handel med avelshästar**

En säljare skall vid försäljning av avelshästar, embryon, spermier och äggceller från dessa ge köparen avelshästens registreringsbevis eller ursprungsintyg. Beviset eller intyget skall vara utfärdat av stambokförare eller myndighet.

9 §

**Import och export av hästar**

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om import och export av hästar samt embryon, spermier och äggceller från dessa.

Tävlingsreglerna får inte diskriminera hästar som är registrerade i en annan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller hästar som härstammar från en annan medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

7 §

## Tillämpning av diskrimineringsförbudet

Trots diskrimineringsförbudet får högst 20 procent av prissumman avsättas för att trygga, utveckla och förbättra avelsverksamheten.

Centralorganisationerna för hästhushållning ska årligen lämna en rapport till jord- och skogsbruksministeriet om de tävlingar som avses i 1 mom. och om grunderna för fördelningen av de medel som avses i 2 mom.

(upphävs)

(upphävs)

(upphävs)

11 §

*Myndigheter*

*Jord- och skogsbruksministeriet övervakar aveln, importen och exporten av samt handeln och tävlingsverksamheten med hästar. Tullverket övervakar jämte ministeriet den import och export som avses i 9 §.*

*Ministeriet har rätt att vid behov få handräckning av andra myndigheter.*

*Centralorganisationerna för hästhushållning kan bistå vid övervakningen av importen och den artificiella reproduktionen.*

12 §

*Granskningsrätt*

*Jord- och skogsbruksministeriet eller den myndighet som ger ministeriet handräckning har rätt att granska den verksamhet och bokföring som avses i 5 §.*

13 §

***Olaga import***

*Om importen av en häst eller spermier, äggceller och embryon från den inte är tillåten med stöd av 9 §, skall hästen eller dess spermier, äggceller eller embryon sändas tillbaka. Spermier, äggceller eller embryon kan även förstöras. Importören svarar för de kostnader som föranleds av återsändningen eller förstöringen.*

15 §

*Straffbestämmelser*

*Den som uppsåtligen underlåter att iaktta vad 5 § stadgar om artificiell reproduktion av djur eller som gör sig skyldig till olaga inför-*

11 §

*Myndigheter*

*Jord- och skogsbruksministeriet övervakar tävlingsverksamheten med hästar.*

*Jord- och skogsbruksministeriet har rätt att vid behov få handräckning vid fullgörandet av inspektion så som bestäms i polislagen (872/2011).*

12 §

***Inspektionsrätt***

*Jord- och skogsbruksministeriet har rätt att av den som ordnar hästtävlingar eller av en representant för denne få de handlingar och uppgifter som krävs för tillsynen samt rätt att utföra inspektion i dennes lokaler. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Med handlingar avses även material som skapats eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat sätt.*

(upphävs)

15 §

***Hästtävlingförseelse***

*Den som uppsåtligen gör sig skyldig till diskriminering enligt 6 eller 7 § ska för hästtävlingförseelse dömas till böter.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

sel eller till diskriminering enligt 4, 6 eller 7 §, skall för hästhushållningsförseelse dömas till böter, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag.

Anmälan för att underkasta ett i 1 mom. nämnt förfarande åtalsprövning behöver inte göras om förseelsen som helhet betraktad skall anses vara ringa.

16 §

(upphävs)

#### **Arvoden och ersättningar**

*Till anställda inom centralorganisationerna för hästhushållning kan för övervakningsuppgifter betalas arvoden och ersättning för kostnader enligt statsbudgeten. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om utbetalningen och grunderna för arvoden och ersättningar.*

---

*Denna lag träder i kraft den 20 .*

*Beslut om godkännande av stambokförande sammanslutning som fattats före ikraftträdande av denna lag förblir i kraft.*

*På ansökningar som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*

---